

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. k. Gimnazyum w Gorlicach

za lata szkolne 1915 — 1916.

W GORLICACH.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.
Drukiem Zygmunta Turowicza.
1916.

100-2-100
Spec. 46

Rok szkolny 1915.

Gdy zbliżał się koniec feryi głównych w roku 1914., burza wojenna objęła już obszary pograniczne północno-wschodniej połaci kraju. Wiadomości o krwawych walkach pojawiały się coraz częściej. Na przyległej stacji kolejowej w Zagórzanach spotykano już pociągi z jeńcami lub rannymi żołnierzami. Na przyjęcie rannych bojowników przygotowany był w mieście szpital i cały zastęp teoretycznie i praktycznie przygotowanych sanitariuszek. W domach prywatnych stały gotowe łóżka dla chorych żołnierzy lub rekonwalescentów, była dla nich zapewniona opieka rodzinna. Mówiono wiele o wojnie, przygotowywano się do niej publicznie i prywatnie, lecz każdy był silnie przekonany, że miasto ze względu na swe górskie położenie, oddalone od głównych szlaków kolejowych, nie stanie się nigdy terenem walk, do których wedle ogólnej opinii nadawać się mogły tylko tereny otwarte, umożliwiające akcję wojenną milionowym armiom. Można całkiem stanowczo powiedzieć, że nie było w całym mieście jednego mieszkańca, w którego głowie powstałaby myśl, iż przyjdzie czas i to wnet, kiedy wszystkie wzgórza otaczające miasto zaroją się od wojsk wszelkiego rodzaju broni, że tysiące dział otworzą swe paszcze, aby zionąć ze swych gardzieli śmierć i zniszczenie. Dyrekcyja zakładu, dzieląc zdanie ogółu, mając budynek gimnazjalny do dyspozycji, postanowiła rozpocząć rok szkolny 1914/15 w przepisany terminie. Już atoli przy wpisach dały się zauważyć skutki wojny. Zaledwie bowiem połowa uczniów zakładu zgłosiła się do wpisu. Ani jeden uczeń narodowości ruskiej nie zapisał się na ucznia publicznego. Liczba uczniów prywatnych była większa niż zwyczajnie. Wiele rodziców przychodziło do kancelaryi po to tylko, aby objawić swą wątpliwość co do prawidłowego funkcjonowania zakładu w obecnych warunkach. Radzili, aby wstrzymać się z rozpoczęciem nauki, aż do czasu, kiedy wojna ustanie. To zaś miało

stanowczo nastąpić najpóźniej z końcem października 1914 r. Tu zaznaczyć należy, że ludzie ci nie byli ze swą opinią o końcu wojny odosobnieni, przeciwnie, zdanie takie wypowiadały osoby bardzo poważne i głębiej myślące. Te wszystkie uwagi, przestrogi i rady pozostały bez wpływu na powziętą już decyzję dyrektora. Naukę rozpoczęto. Ponieważ liczba uczniów zmniejszyła się do połowy, nastąpiło zwinięcie wszystkich oddziałów równorzędnych. Zamiast oddziałów 15, jak było w roku szkolnym 1913/14, liczył zakład oddziałów 8, obejmujących klasy I.—VIII. Klasy najniższe posiadały największą frekwencję, Najwyższe (VII. i VIII.) miały tak małą frekwencję, iż zachodziła obawa, że po najbliższym „przeglądzie“ trzeba będzie je zamknąć z powodu braku uczniów.

Grono nauczycielskie, które rozpoczynało roczną pracę w zakładzie, było bardzo uszczuplone. Z chwilą bowiem ogłoszenia ogólnej mobilizacji prawie połowa nauczycieli stanęła pod bronią. Wobec zmniejszonej frekwencji i zwinięcia wszystkich paralelek, liczba pozostałych nauczycieli okazała się wystarczającą i z tego względu nie groziło żadne niebezpieczeństwo prawidłowemu tokowi nauki w zakresie wszystkich przedmiotów. Jedyne nauka religii grecko - katolickiej i mojżeszowej, tudzież rysunku wolnoręcznego nie odbywała się. Nauki wymienionych religii nie udzielano z braku wymaganej liczby uczniów, a rysunku z powodu braku nauczyciela. Nauczyciel bowiem tego przedmiotu powołany został do służby wojskowej, a zastąpienie go inną siłą fachową było wówczas niemożliwe.

Podjęcie nauki nie tylko oddziaływało korzystnie na młodzież szkolną, ale także i na publiczność. Ta ostatnia bowiem, pod wpływem nadciągających ze wschodu uchodźców, objawiała wysoki stan nerwowego podniecenia i zaczęła tracić równowagę umysłu. Skoro więc zobaczono, że tak poważna instytucja oddaje się spokojnie zajęciom swoim, zaczęła wracać otucha, umysły podniecone zaczęły się uspokajać. To też wkrótce nawet te osoby, które przedtem odradzały rozpoczynać naukę, pochwaliły zarządzenie Dyrekcyi. Za przykładem gimnazjum poszły szkoły ludowe miejskie. Wszędzie rozpoczęto naukę i kontynuowano ją aż do 23. września.

Dnia 22. września przyjechała do Gorlic c. i k. Komenda etapowa i na jej zarządzenie wszystkie budynki szkolne w mieście opróżniono natychmiast celem pomieszczenia wojska. Dzień 22. września był ostatnim, w którym odbywała się nauka w budynku

szkolnym w roku szkolnym 1914/15. Już bowiem dnia następnego mieścił w sobie zakład cały pułk tyrolskich strzelców. Sutereny, nawet strych, otrzymały zbrojnych lokatorów. Rekwizycya budynku szkolnego nastąpiła tak nagle, że nie było czasu na uprzątnienie i zabezpieczenie inwentarza i środków naukowych. Zabiegom Dyrekcyi udało się atoli uzyskać od Komendy wojskowej zapewnienie, że sale, w których znajdowały się zbiory naukowe i biblioteki, zostały niezajęte.

Ponieważ wskutek napływu uchodźców i wojska było rzeczą niemożliwą znaleźć jakie takie pomieszczenie dla zakładu, dlatego zajęcie budynku gimnazjalnego przez Władze wojskowe spowodowało zasystowanie nauki, które niestety zamieniło się w całkowitą, całoroczną przerwę. Od dnia bowiem 23. września 1914 r. do 30. czerwca 1915. nauka odbywać się nie mogła, początkowo z powodu braku pomieszczenia zakładu, a następnie z powodu wypadków wojennych, które miały miejsce w samym mieście i na przyległych mu obszarach. W kilka dni potem, 27. września, nastąpił wyjazd nauczycieli z powodu zarządzanej przez Władze wojskowe ewakuacji urzędów państwowych. Dla wszystkich uchodźców jedna tylko pozostawała droga w kierunku Nowego Sącza, którą trzeba było odbywać kołowo, ponieważ ruch kolejowy na linii Zagórzany—Grybów był zupełnie przerwany. Wśród olbrzymiej masy wozów cofającego się ku zachodowi trenu ciągnęły podwozy z uchodźcami, którzy znali tylko kierunek jazdy, nie znali zaś kresu tejże. Stan powietrza był fatalny, bo chociaż to był jeszcze wrzesień, zimno i słońca dawały się każdemu we znaki.

Dnia 28. września temperatura obniżyła się jeszcze bardziej i przez cały dzień padał deszcz ze śniegiem. W dzień św. Michała wszystkie wzgórza Karpat zabieliły się od grubej warstwy śniegu. Długa podróż wśród takich warunków atmosferycznych była niemożliwa, zwłaszcza dla rodzin z małemi dziećmi. To też już poza Nowym Sączem zaczęły rzednąć wozy z uchodźcami. Każdy, kto nie miał bliżej określonego celu swej jazdy, zatrzymywał się w pierwszym lepszym miasteczku przydrożnem i wynajmował mieszkanie, jakie się trafiło, byle tylko uchronić się przed przenikliwym zimnem i słońcą. W ten sposób powiększyła się liczba uchodźców, którzy przybyli przedtem ze wschodniej części kraju, nowym kontyngentem tychże w Limanowej, Tym-

barku, Mszanie, Rabce, Jordanowie, Sucheju, Żywcu i w Białej. Dyrektor wraz ze swoją rodziną należał do tych, którzy wiedzieli skąd jada, lecz nie wiedzieli, dokąd jada i kiedy nastąpi koniec tego przymusowego tułactwa. Przenikliwie zimno i ulewny deszcz w ciągu dwudniowej, nieprzerywanej jazdy, zmuszały zaniechać dalszej podróży i w Jordanowie oczekiwać dalszych wypadków na terenie wojennym. Po niespełna dwóch tygodniach pobytu w Jordanowie nastąpiła zmiana i w powietrzu i na polach walki. Wprawdzie na krótko tylko, ale przybyła nasza polska jesień, zwana babskiem latem, a na terenie wojennym podjęta przez wojska sprzymierzone ofensywa parła nieprzerwanie w tył siły nieprzyjacielskie. Około połowy października były już prawie wszystkie urzędy gorlickie przy pracy w miejscu służbowym. Pod koniec miesiąca października powrócił i dyrektor gimnazjum do Gorlic. Armia nasza, posuwając się zwycięsko na wschód kraju, opuściła miasto Gorlice, opróżniła również budynek gimnazjalny. Budynek zachował się w dobrym stanie, ponieważ nie przyszło do walki pod Gorlicami, jak się tego przed ewakuacją Komenda wojskowa spodziewała. Zbiory i biblioteki zostały nieuszkodzone. Jedynie w inwentarzu zauważyć się dawały pewne braki. Wnętrze budynku wymagało gruntownego oczyszczenia i przeprowadzenia dezynfekcyi. Temu stało się wkrótce zadość i nastąpiła chwila, kiedy trzeba było zastanowić się, co dalej czynić: podjąć przerwana naukę, czy nie. Ponieważ żaden z nauczycieli, którzy w dniu 27. września opuścili miasto, nie powrócił, należało na każdy wypadek wezwać nieobecnych do powrotu. Atoli nim jeszcze dyrektor zdołał dowiedzieć się, gdzie który z nauczycieli przebywa, zaczęto znowu w budynku gimnazjalnym kwatrować wojsko. Prawie równocześnie zaczęły krążyć wśród mieszkańców niepokojące wieści. Coraz częściej można się było spotkać ze zdaniem, że prawdopodobnie nastąpi ponowna ewakuacja. Zajęcie zatem budynku gimnazjalnego na cele wojskowe i ogólny nastrój w mieście skłoniły dyrektora do porzucenia zamiaru reaktywowania nauki szkolnej.

Tymczasem zmiana w sytuacji wojennej dokonywała się w przyspieszonym tempie. C. i k. wojskowa Komenda etapowa armii w Krośnie, pismem z dnia 8. listopada 1914., Res. Nr. 931., intymowanem przez c. k. Starostwo w Gorlicach tego samego dnia do l. 462/pr., oznajmiła, że urzędy państwowe będą ewakuowane razem z c. i k. Komendą stacyjną w Gorlicach. Wobec tego

nie pozostawało nic innego, jak zająć się z pośpiechem zabezpieczeniem inwentarza i aktów oraz dokumentów szkolnych. Dyrektor pracował razem ze służbą zakładową dzień i noc, aby uczynić wszystko, co się tylko uczynić dało. Zapełniono piwnice najważniejszymi przedmiotami, zamurowano okna i drzwi. Pokazało się jednak później, że praca ta nie przyniosła spodziewanego pożytku. Mienie bowiem publiczne zakładu i prywatne dyrektora stało się łupem najeźdźcy lub uległo zniszczeniu przez długotrwałą akcję wojenną na terytorium gorlickiem.

Dnia 10. listopada z rana opuściła c. i k. Komenda stacyjna w Gorlicach miasto, a o godzinie 10-tej przed południem zgromadziły się grupy rodzin urzędniczych na dworcu kolejowym, aby oczekiwać przybycia pociągu ewakuacyjnego. Czekano wśród rosnącego niepokoju i trwogi do godziny 9-tej wieczór. Kiedy wreszcie zjawiono się kilka towarowych wozów, rzucił się tłum cały z żywością gwałtownością, aby zabezpieczyć sobie kawałek miejsca. Wiek, stopień urzędowy, ranga, stanowisko społeczne straciły swoje znaczenie. Siła fizyczna stała się decydującą. Było to następstwem rozsiewanych wieści, że linia kolejowa w kierunku Nowego Sącza będzie wkrótce zajęta przez nieprzyjaciela. Jazda koleją z Gorlic do Nowego Sącza trwała przeszło 36 godzin, na przestrzeni, którą zwyczajnie przebywało się w przeciągu 3 godzin. Podróż do miejsca przeznaczonego dla ewakuowanych z Gorlic trwała bez przerwy 7 dni i 6 nocy. Była to próba wytrzymałości nerwów i mięśni. We wozie bowiem oprócz dziurawej podłogi nie było żadnego sprzętu do siedzenia i spania. Do zaspokojenia potrzeb wszelkiej natury trzeba było wysiadać, a wysiadanie odbywało się w ten sposób, że młodsi i silniejsi zeskakiwali na ziemię i w rękach znosili na dół kobiety i dzieci. Dnia 16. listopada zatrzymał się wreszcie pociąg w Rann (po słoweńsku Brežice), miasteczku powiatowem nad samą południową granicą Styryi, nad rzeką Sawą, gdzie oddano do użytku uchodźców nieczynną fabrykę lasek, własność hrabiego Atemsza. Oprócz dyrektora z rodziną żaden z nauczycieli gimnazyalnych nie przyjechał do Rann. Jedni bowiem nie powrócili jeszcze do Gorlic po pierwszej ewakuacji, dwóch zaś postanowiło pozostać na miejscu w nadziei, że do najeźdźcy, podobnie jak poprzednio, nie przyjdzie. Tym razem nadzieja ich zawiodła.

Dnia 15. listopada rozpoczął się przemarsz wojsk rosyjskich przez miasto i równocześnie zarząd miasta objęła rosyjska komenda wojskowa. Do budynku gimnazjalnego zakwaterowano wojsko. Po dwóch tygodniach usunięto żołnierzy zdrowych i umieszczono w ich miejsce rannych, czyli budynek szkolny zamieniono na szpital wojenny. Gospodarka Rosyan w Gorlicach trwała do połowy grudnia. Zachowanie się ich w tym okresie było względnie znośne. Także i budynek gimnazjalny doznawał opieki ze strony Komendy miejscowej. Tercyana z rodziną pozostawiono w jego mieszkaniu, uwzględniano jego zażalenia w Komendzie, ile razy takowe przez ustanowionego zarządcę miasta, Ks. Bronisława Świeykowskiego zostały w kancelarii komendy zgłoszone. Zbiory naukowe zostały nienaruszone, z inwentarza szkolnego pozostała większa część w możliwym do użycia stanie.

Gdy w połowie grudnia wojska nasze zajęły miasto, umieszczono w gimnazjum szpital wojenny. W dniu 27. grudnia ustąpiły wojska nasze, a miasto zajęli ponownie Rosyanie i pozostali w niem aż do 2. maja 1915. roku. Początkowo pomieszczono w całym budynku wojsko. Gdy wskutek tego budynek zaczęła ostrzeliwać artyleria rozłożona na wzgórzach po zachodniej stronie miasta, opróżniły władze rosyjskie I. i II. piętro, pozostawiając wojsko w suterenach i w ubikacjach parterowych. To jednak zarządzenie niewiele pomogło samemu budynkowi. Od kul armatnich zamieniło się skrzydło prawe z końcem marca w kupę gruzów. Główny korpus budynku ze skrzydłem lewym przetrzymał wprawdzie niszczącą siłę pocisków armatnich, lecz został prawie bez dachu i przedstawiał obraz strasznego zniszczenia zewnątrz i wewnątrz. Zbiory naukowe, biblioteki znikły prawie bez śladu a z inwentarza szkolnego nie pozostał ani jeden sprzęt nieuszkodzony. Jak dokonano tego dzieła zniszczenia, trudno nawet powiedzieć, bo nie było świadka tego wandalizmu. Tercyana bowiem, jedynego mieszkańca nieprawomyślnego w budynku gimnazjalnym, usunięto już w początkach lutego 1915. pod pozorem, że uprawia szpiegostwo. Opowiadają, że nocami zajeżdżały wozy, a następnie wypełnione odjeżdżały pod ochroną żołdaków. Lecz, co na nie ładowano, dokąd odjeżdżały, na czyj rozkaz to się działo i na czyją korzyść, tego nikt powiedzieć dokładnie nie jest w stanie.

Po sławnym pogromie Rosyan pod Gorlicami w dniu 2. maja 1915. i po wkroczeniu wojsk zwycięskich do miasta, a raczej do

jego ruin, ocalałe partie budynku gimnazjalnego przeznaczono znowu na pomieszczenie wojsk. W krótkim czasie miał w nim kwaterę przejściową marszbatalion 58. pułku piechoty, następnie 59. p. p. a dalej mieściła się w nim kompania sztabu 55. p. p. Po całkowitem przesunięciu wojsk na teren dalszy służył budynek gimnazjalny na pomieszczenie szpitala wojskowego. Dnia 5-go czerwca 1915. roku zwinęła władza wojskowa szpital. Po oczyszczeniu budynku, zakwaterowano do niego rodziny mieszkańców, którzy wskutek akcji wojennej utracili dach nad głową, czyli tak zwanych bezdomnych. Szkody, jakie poniósł zakład w budynku, inwentarzu i środkach naukowych, dochodzą kwoty 200.000 koron.

Skreśliwszy w zarysie koleje samego zakładu w roku szkolnym 1914/15., wspomnę następnie pokrótce, jakie losy przechodzili ci nauczyciele, których przy pracy w zakładzie zaskoczyła ewakuacja.

Do grona nauczycielskiego, które rozpoczęło naukę w zakładzie z początkiem roku szkolnego 1914/15., należeli oprócz dyrektora nauczyciele: Jasek Ludwik, Klimek Roman, Kochański Zygmunt, Kowarz Edmund, Kurczak Stanisław, Ks. Litwin Kazimierz, Mieszkowski Feliks, Strzelecki Antoni, Dudek Stanisław, Ginalski Władysław, Łaszczyński Władysław i Zawirowski Józef. W czasie pierwszej ewakuacji opuścili wszyscy miasto z wyjątkiem ks. K. Litwina i nauczyciela J. Zawirowskiego. Między 1. a 2. ewakuacją powrócił do Gorlic tylko dyrektor z rodziną. W czasie 2-giej ewakuacji pozostali w Gorlicach: Ks. katecheta Litwin i nauczyciel Zawirowski. Całej jednak inwazyi nie przesiedzieli na miejscu. Gdy położenie stawało się coraz groźniejsze i pobyt coraz niebezpieczniejszy, jeden i drugi opuścili Gorlice.

Dyrektor przebył, jak już wspomniano, pociągiem ewakuacyjnym drogę z Gorlic do Rann. Stąd przesiedlił się z rodziną do Gracu i przebywał tam od 1. grudnia 1914. do 27. lipca 1915. Przez cały ten czas uczył na „Kursach kształcących dla uczniów szkół średnich galicyjskich“ logiki w klasie VII. oraz języka łacińskiego i psychologii w klasie VIII., tygodniowo godzin 8. Był członkiem c. k. Komisji egzaminacyjnej dla uczniów szkół średnich w Gracu, ustanowionej w myśl reskryptu Pana Ministra W. i O. z 10. kwietnia 1915., l. 10.641, ust. 1. punkt 3. Należał również do składu c. k.

Komisji egzaminacyjnej dla normalnych i przyspieszonych egzaminów dojrzałości.

Pan Jasek przebył obie ewakuacje u rodziny w powiecie żywieckim. Z końcem czerwca 1915. powrócił do swego miejsca służbowego.

Pan Klimek bawił przez cały czas częścią w Jordanowie, częścią w Luchaczowicach na Morawach.

Pan Kochański schronił się w czasie 1-szej ewakuacji do Żywca. Stąd przesiedlił się do Wiednia, gdzie w czasie od 15-go listopada 1914. do 1. sierpnia 1915. udzielał nauki na Kursie zajęć dla polskiej młodzieży (Sophienbrückengasse Nr. 22). Od 16-go sierpnia do 8. września 1915. pełnił służbę wojskową przy 20. p. p. w Tarnowie. Uzyskawszy urlop, pełnił obowiązki nauczycielskie w Jaśle, a od 1. listopada w tutejszym zakładzie.

Pan Kowarz bawił napród w Jazłowcu, następnie pełnił służbę wojskową przy 57. p. p. Uwolniony od służby wojskowej pełnił obowiązki nauczycielskie na Kursach gimnazjalnych dla uczniów galicyjskich w Morawskiej Ostrawie.

Pan Kurczak mieszkał przez cały czas w Wiedniu, gdzie od 1. października 1914. do 15. lipca 1915. udzielał nauki na Kursach naukowych dla uczniów galicyjskich szkół średnich w dzielnicy XX. Unterbergergasse Nr. 1. w 11 godzinach tygodniowo. Był członkiem c. k. Komisji egzaminacyjnej dla egzaminów rocznych uczniów galicyjskich szkół średnich, tudzież należał do c. k. Komisji egzaminacyjnej dla normalnych i przyspieszonych egzaminów dojrzałości w myśl reskryptu c. k. M. W. O. z dnia 10. kwietnia 1915., l. 10.641.

Pan Mieszkowski zamieszkał w Bernie morawskim od 1-go października 1914. do 1. lipca 1915. i był zajęty nauczaniem w polskiej prywatnej szkole realnej.

Pan Strzelecki mieszkał we Wiedniu i prawdopodobnie pracował na jakichś kursach naukowych, lecz Dyrektor nie otrzymał w tym względzie żadnej informacji.

Pan Dudek mieszkał w Pradze i udzielał nauki na Kursach kształcących dla uczniów galicyjskich tamże utworzonych.

Pan Ginalski przepędził czas jednej i drugiej ewakuacji u rodziny w okolicy Krakowa.

Pan Łaszczyński mieszkał częścią w Nowym Sączu, częścią w Insbruku, a przez pewien czas pełnił służbę wojskową przy 34. pułku obrony krajowej jako jednoroczny ochotnik.

Zaszczytna wzmianka należy się tym członkom tutejszego grona nauczycielskiego, którzy zaraz na pierwsze wezwanie Najwyższego Wodza pośpieszyli w szeregi, aby walczyć w obronie powagi i całości Monarchii. Mowa o nich będzie w dalszej części niniejszego sprawozdania, w osobnym rozdziale.

Należałoby także poświęcić nieco miejsca uczniom tutejszego zakładu i ich losom w czasie inwazyi nieprzyjacielskiej. Lecz temat ten tyle obejmuje szczegółów, do tego tak różnorodnych, iż chcąc go wyczerpać, choćby w formie szkicu, trzeba by wyjść daleko poza ramy zwykłego sprawozdania. Załatwić zaś sprawę całą kilkoma komunałami byłoby rzeczą bezcelową. Dlatego pomijamy ten ustęp sprawozdania.

Dr. Wincenty Szczepański
dyrektor.

Rok szkolny 1916.

I. Reaktywowanie zakładu.

Kiedy dyrektor, wezwany rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej kraj. z dnia 6. lipca 1915., l. 12.929., do powrotu na miejsce służbowe i do objęcia obowiązków służbowych, przybył do Gorlic z końcem lipca 1915., spotkał się z opinią władz miejscowych, że zakład w roku szkolnym 1915/16. otwartym nie będzie. Uczniom tutejszego zakładu podano już przedtem do wiadomości, że mają się zapisywać w gimnazyjach w Nowym Sączu i Jaśle. Opinia ta miała swe źródło w oświadczeniu Pana Wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej, JW Pana Ignacego Dembowskiego, który, odwiedziwszy miasto po wyparciu nieprzyjaciela i zobaczywszy ogromne zniszczenie budynku szkolnego, brak zupełny inwentarza i opłakany stan miasta, a raczej ruin miasta, oświadczył, że do reaktywowania zakładu w tym roku szkolnym prawdopodobnie nie przyjdzie. Zarząd miasta, opierając się na tem, ulokował we wszystkich ubikacjach budynku, które tylko dawały jakie takie bezpieczeństwo i do których w czasie śloty nie spływały przez zniszczony dach potoki wody deszczowej, rodziny bezdomnych. Przeszło 300 osób znalazło w ten sposób pomieszczenie, głównie w suterrenach i na parterze. Drugie piętro nie dawało należytego bezpieczeństwa z powodu wałących się sufitów, pierwsze zaś zamieniało się w czasie deszczu w wielką sadzawkę. Od czasu pobytu Pana Wiceprezydenta do przybycia dyrektora minęło kilka tygodni. Uprzątnięto w międzyczasie stopy gruzów, jakie zalegały podwórze od czasu zbombardowania jednego skrzydła budynku, ale stan pozostałej części nie poprawił się. W całym gmachu nie było ani jednej szyby ani jednych drzwi całych. Jeżeli było jeszcze coś z inwentarza lub w ogóle z materiału drzewnego, ulegało dalszemu zniszczeniu przez nowych lokatorów, którzy w czasie inwazyi nieprzyjacielskiej zatracili zupełnie poczucie poszanowania cudzej

własności, zresztą bieda ogólna usprawiedliwiać się zdawała te karygodne czyny. Na widok tego straszego zniszczenia, spowodowanego akcją wojenną, na widok dalszego stopniowego niszczenia pod wpływem atmosferycznych opadów i gospodarki mieszkańców ból i zwątpienie ogarnąć musiało każdego, kto na to patrzył. O ileż zaś bardziej tego, który przed niespełna rokiem zostawił zakład w stanie, jakiego zazdrościli mu wszyscy fachowi znawcy!

Prośby i usilne nalegania rodziców, których synowie stracili już jeden rok, a groziła im utrata drugiego, bo korzystanie z zakładów zamiejscowych wskutek panującej drożyzny było niemożliwe, zniewalały dyrektora do porzucenia stanowiska wyczekującego i do podjęcia akcji w celu reaktywowania zakładu. Lecz sama myśl o środkach i sposobach, które mogły sprawie pomódz, wydawała się początkowo utopią. C. k. Rada szkolna postawiła za warunek otwarcia zakładu pomieszczenie tegoż. Zarząd miasta nie był w stanie przesiedlić całej rzeszy, która mieściła się w budynku gimnazjalnym. Wypędzić ich zaś w krótkiej drodze przy użyciu siły urągało najprostszym zasadom ludzkości, zwłaszcza, że ludzie ci nie przyłożyli ręki do zgotowania sobie losu, w jakim się znajdowali, cierpieli niezawinieni. O przygotowaniu innego lokalu myśleć nie można było, bo $\frac{3}{4}$ miasta leżało w gruzach; wszystkie szkoły miejskie były nieczynne dla braku pomieszczenia. Lecz gdyby nawet udało się jakąś czarodziejską siłą usunąć przypadkowych mieszkańców z budynku, to co począć w ruderze bez okien i drzwi, z ciekącymi sufitami, jak rozpocząć naukę bez żadnego inwentarza. Podjęcie robót restauracyjnych nawet w najskromniejszym rozmiarze wymagało wobec drożyzny materiału i robotnika tysięcy koron, a temi dyrektor nie rozporządzał. Chcąc przedstawić całą pracę, wszystkie zabiegi, trudy i kłopoty, które poprzedziły otwarcie zakładu, trzeba by powiększyć objętość niniejszego sprawozdania. Ponieważ to jest niemożliwe, przerywam tok przedstawienia i kończę uwagą, że z powodu owych trudności rozpoczęcie roku szkolnego nastąpiło dopiero 30. października.

Słuszność wymaga złożyć na tem miejscu podziękowanie tym wszystkim czynnikom, które wspierały mnie w podjętej pracy i pośrednio lub bezpośrednio przyczyniły się do otwarcia zakładu. Podziękowanie to składa Dyrektor w imieniu uczniów,

którzy z nauki w tym roku szkolnym korzystali i w imieniu rodziców, którym się umożliwiło kształcenie synów.

Na serdeczne podziękowanie zasłużyli sobie ze strony organów administracyjnych c. k. Radca Namiestnictwa JWP. Dr. Tadeusz Mitschka, JWP. Teodorowicz, c. k. starszy inżynier i WP. Tuszowski, c. k. inżynier; ze strony Zarządu miasta Przewiel. Ks. Prałat B. Świeykowski, c. k. Komisarz rządowy; ze strony nauczycielstwa miejscowego WPanowie dyrektorowie i kierownicy: WPan Józefa Winkler, WPanowie Jan Mayer, Józef Rakucki i Karol Skwarczowski, którzy w najkrytyczniejszej chwili wsparli zakład swoim inwentarzem.

Na podziękowanie zasłużyli sobie również Szanowni Panowie Nauczyciele pracujący w roku ubiegłym. Wśród bowiem warunków bardzo niekorzystnych pracowali chętnie i gorliwie; obciążeni godzinami ponad maksimum wytężali siły, aby młodzież odnieść mogła z nauki jak największą korzyść.

II. Grono nauczycielskie.

Dyrektor.

1. Dr. Wincenty Szczepański, w randze VI., członek Rady szkolnej okręgowej, tymczasowego Zarządu miasta i Dyrekcyi powiatowej Kasy Oszczędności. Uczył w I. półroczu języka łacińskiego i propedeutyki w kl. VIII. kmb., tygodniowo godzin 6. W II. półroczu nadto propedeutyki w kl. VII., tygodniowo godzin 8.

Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych.

a) Rzeczywiści:

2. Długoszewski Jan, nauczyciel w randze IX. z kwalifikacją do nauki gimnastyki w szkołach średnich, pełnił służbę wojskową.
3. Heliasz Wawrzyniec, nauczyciel w randze IX. c. k. gimnazjum w Jarosławiu, przydzielony do służby w tutejszym

zakładzie w tym samym charakterze, uczył od 10. grudnia 1915. do 9. stycznia 1916. języka łacińskiego w kl. III. B, języka greckiego w kl. IV., VII. i VIII., historii i geografii w kl. III. B, tygodniowo godzin 24. Od 9. stycznia do 15. lutego 1916. tych samych przedmiotów z wyjątkiem geografii, tygodniowo godzin 22. Od 15. lutego do końca roku szkolnego uczył języka łacińskiego w kl. III. B. i języka greckiego w kl. III. B., IV., VII. i VIII., tygodniowo godzin 24. Był gospodarzem kl. III. B.

4. Jasek Ludwik, profesor w randze IX., uczył od początku roku szkolnego do 9-go stycznia 1916. języka polskiego w kl. I., IV., V., VI., VII. i VIII., języka łacińskiego w kl. II. A., tygodniowo godzin 24. Od 9. stycznia 1916. do końca roku szkolnego uczył tych samych przedmiotów z wyjątkiem języka polskiego w kl. V., tygodniowo godzin 21/22. Był gospodarzem kl. II. A.
5. Klimek Roman, nauczyciel w randze IX., przydzielony w tym samym charakterze do służby w c. k. gimnazyum II. w Nowym Sączu.
6. Kochański Zygmunt, nauczyciel w randze IX., kierownik i kasyer szkolnej Kasy Oszczędności uczniów, uczył do 10. grudnia 1915. języka łacińskiego w kl. I., II. B., III., języka polskiego w II. B., matematyki w kl. VII., tygodniowo godzin 24. Od 10. grudnia 1915. do końca roku szkolnego uczył tych samych przedmiotów i w tej samej liczbie godzin tygodniowo z tą zmianą, że zamiast języka polskiego w kl. II. B. uczył matematyki w kl. III. B. Był gospodarzem kl. II. B.
7. Kowarz Edmund, nauczyciel w randze IX., uczył do 9. stycznia 1916. języka niemieckiego w kl. I., V., VI., VII. i VIII., historii powszechnej w kl. III. A. i IV., tygodniowo godzin 25. Od 9. stycznia 1916. do końca roku uczył tych samych przedmiotów z wyjątkiem historii powszechnej w kl. III. i IV., tygodniowo godzin 21. Był gospodarzem kl. VI.
8. Kurczak Stanisław, profesor w randze IX., uczył od początku roku szkolnego do 15. lutego 1916. matematyki w kl. II. A. i II. B., III. A., IV., V., VI. i VIII., fizyki w kl. VIII., tygodniowo godzin 25. Od 15. lutego do końca roku nadto fizyki w kl. VII., tygodniowo godzin 27. Był gospodarzem klasy VIII.

9. Ks. Litwin Kazimierz, nauczyciel w randze IX., uczył do 10. grudnia 1915. religii rzym.-kat. w kl. I., II. A., II. B., III., IV., V., VI., VII. i VIII., tygodniowo godzin 18 i wygłaszał 2 egzorty. Od 10. grudnia 1915. do końca roku szkolnego uczył nadto religii w kl. III. B., tygodniowo godzin 20 i wygłaszał 2. egzorty.
10. Mieszkowski Feliks, profesor w randze IX., uczył do 10. grudnia 1915. matematyki w kl. I., fizyki w kl. IV. i V., historii naturalnej w kl. I., II. A. i II. B., III., VI. i VII., kaligrafii w kl. I., II. A. i II. B., tygodniowo godzin 24. Od 10. grudnia 1915. do 15. lutego 1916. uczył nadto historii naturalnej w kl. III. B., tygodniowo godzin 26. Od 15. lutego 1916. do końca roku szkolnego uczył geografii w kl. III. A., matematyki w kl. I., fizyki w kl. III. A., III. B. i IV., historii naturalnej w kl. I., II. A., II. B., V. i VI., kaligrafii w kl. I., tygodniowo godzin 25. Był gospodarzem kl. I.
11. Papp Stefan, nauczyciel w randze IX., uczył do 15. lutego 1916. geografii w kl. I., II. A., II. B., III. i IV., historii i geografii w kl. V., VI., VII., VIII., tygodniowo godzin 26. Od 15. lutego 1916. uczył geografii w kl. I., II. A. i II. B., historii i geografii w kl. IV., V., VI., VII. i VIII., tygodniowo godzin 25, Był gospodarzem klasy VII.
12. Strzelecki Antoni, profesor w randze IX., bawił przez cały rok na urlopie.
13. Węglorz Jan, nauczyciel w randze IX., pełnił służbę wojskową.
14. Zawirowski Józef, nauczyciel w randze IX., przydzielony w tym samym charakterze do służby w c. k. gimnazyum w Jaśle.

b) Zastępcy nauczycieli:

15. Batko Franciszek pełnił służbę wojskową.
16. Cięciel Józef z kwalifikacją do nauki gimnastyki w szkołach średnich, pełnił służbę wojskową.
17. Dulemba Hilary uczył do 9. stycznia 1916. języka polskiego w kl. II. A. i III., języka łacińskiego w kl. IV., V. i VI., tygodniowo godzin 25. Od 9. stycznia do 15. lutego 1916. uczył tych samych przedmiotów z wyjątkiem języka polskiego w kl. III., tygodniowo godzin 21. Od 15. lutego 1916. do końca roku uczył języka łacińskiego w kl. IV., V. i VI., ję-

- zyka greckiego w klasie III. A., tygodniowo godzin 23. Był gospodarzem kl. IV.
18. Ginalski Władysław, egzaminowany, pełnił za urlopem obowiązki nauczycielskie w prywatnym gimnazjum w Strzyżowie.
  19. Jakubowski Bolesław, egzaminowany, pełnił za urlopem obowiązki nauczycielskie w prywatnym gimnazjum w Strzyżowie.
  20. Język Emil pełnił służbę wojskową.
  21. Kuszczak Aleksy pełnił służbę wojskową.
  22. Laskowski Czesław pełnił służbę wojskową.
  23. Łaszczyński Władysław, egzaminowany, uczył do 10. grudnia 1915. języka greckiego w kl. IV., języka niemieckiego w kl. II. A., II. B., III. i IV., historii powszechnej w kl. II. B., tygodniowo godzin 25. Od 10. grudnia 1915. do 9. stycznia 1916. uczył języka niemieckiego w kl. II. A., II. B., III. A., III. B. i IV., historii powszechnej w kl. II. B., tygodniowo godzin 24. Od 9. stycznia 1916. do 15. lutego 1916. uczył tych samych przedmiotów z wyjątkiem języka niemieckiego w kl. III. B., tygodniowo godzin 20. Od 15. lutego 1916. do końca roku uczył języka niemieckiego w kl. II. A., II. B., III. A., III. B. i IV., tygodniowo godzin 20. Był gospodarzem kl. III. A.
  24. Pieniążek Stefan uczył do 10. grudnia 1915. języka łacińskiego w kl. VII., języka greckiego w kl. V., VI., VII. i VIII., historii powszechnej w kl. I. i II. A., tygodniowo godzin 28. Od 10. grudnia 1915. do 9. stycznia 1916. uczył języka polskiego w kl. II. B. i III. A., języka łacińskiego w kl. VII., języka greckiego w kl. V. i VI., historii powszechnej w kl. I. i II. A., tygodniowo godzin 26. Od 9. stycznia 1916. do 15. lutego 1916. uczył tych samych przedmiotów z wyjątkiem języka polskiego w kl. III. A., tygodniowo godzin 22. Od 15. lutego 1916. do końca roku uczył języka łacińskiego w kl. VII., języka greckiego w kl. V. i VI., historii powszechnej w kl. I., II. A. i II. B., geografii w kl. III. B., tygodniowo godzin 23. Był gospodarzem klasy V.
  25. Pollak Roman, egzaminowany, pełnił służbę wojskową.
  26. Prade Franciszek uczył od 9. stycznia 1916. do 15. lutego 1916. języka polskiego w klasie III. A., III. B. i V., języka niemieckiego w kl. III. B., historii powszechnej w kl. III. A., III. B. i IV., tygodniowo godzin 21. Od 15. lutego 1916.

do końca roku uczył języka polskiego w kl. II. A., II. B., III. A., III. B. i V., historyi powszechnej w kl. III. A. i III. B., tygodniowo godzin 21.

27. Wasyliszyn Michał pełnił służbę wojskową.

28. Wąs Michał pełnił służbę wojskową.

Nauki przedmiotów nadobowiązkowych nie udzielano w ubiegłym roku szkolnym.

III. Zmiany w gronie nauczycielskiem.

- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 6. września 1915. l. 18.754 pozwoliła profesorowi Romanowi Klimkowi pełnić czasowo obowiązki nauczycielskie w c. k. gimnazyum II. w Nowym Sączu.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 27. września 1915. l. 21.348 zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Stefana Pieniążka, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przystąpienie służbowe złożył dnia 8. października 1915.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 27. września 1915, l. 21.573 przeniosła Stanisława Mydlarczyka, zastępcę nauczyciela w c. k. gimnazyum w Dębicy, w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 4. października 1915. l. 22.491 wezwała profesora Zygmunta Kochańskiego, aby powrócił z c. k. gimnazyum w Jasle do c. k. gimnazyum w Gorlicach.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 6. listopada 1915. pozostawiła zastępcę nauczyciela, Stanisława Mydlarczyka, w dotychczasowym miejscu służbowym t. j. w Dębicy.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1915. l. 28.132 udzieliła zastępcy nauczyciela, Władysławowi Ginalskiemu, płatnego urlopu do końca roku szkolnego 1915/16. celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w prywatnym gimnazyum miejskim w Strzyżowie.

- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1915. l. 28.425 zamianowała kandydata stanu nauczycielskiego, Franciszka Pradego, zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie. Przysięgę służbową złożył dnia 8. stycznia 1916.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 21. grudnia 1915. l. 28.271 udzieliła profesorowi Antoniemu Strzeleckiemu urlopu do końca roku szkolnego 1915/16. celem poratowania zdrowia.
- C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 10. listopada 1915. l. 26.934 przeniosła zastępcę nauczyciela, Michała Wąsą, z c. k. gimnazjum w Jarosławiu w tym samym charakterze do tutejszego zakładu.

IV. Plan nauki.

Nauka odbywała się na podstawie Planu dla gimnazyów galicyjskich, przepisanego rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 2. sierpnia 1909. l. 42.242. oraz dodatkowego rozporządzenia z dnia 14. marca 1912. l. 1.050., co do nauki historii i geografii w klasie V. i VI.

Rozkład godzin był następujący:

L. p.	Przedmiot	K l a s a								Razem
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Język polski	3	4	3	3	3	3	3	4	26
3	„ łaciński	6	6	6	6	6	6	5	5	46
4	„ grecki	—	—	5	4	5	5	4	5	28
5	„ niemiecki	5	4	4	4	4	4	4	4	33
6	Historia	2	2	2	2	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{4}$	4	3	21
7	Geografia	2	2	2	2	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{0}$	—	—	10
8	Matematyka	3	3	3	3	3	3	3	2	23
9	Nauki przyrodnicze	2	2	—	—	3	2	—	—	9
10	Fizyka i chemia	—	—	2	3	—	—	4	3	12
11	Propedeutyka filozof.	—	—	—	—	—	—	1	2	3
12	Rysunki	2	2	2	2	—	—	—	—	8
13	Kaligrafia	1	—	—	—	—	—	—	—	1
		28	27	31	31	30	29	30	30	236

Obowiązkowej nauki rysunków odręcznych nie udzielano w tym roku z powodów technicznej natury.

Uczniowie obrządku grecko katolickiego pobierali naukę religii razem z uczniami obrządku rzym. kat. z powodu braku wymaganej liczby uczniów dla osobnej nauki. Z tego samego powodu nie odbywała się nauka religii mojżeszowej.

V. Lektura szkolna.

Z języka łacińskiego:

Klasa III. Na podstawie Chrestomatyi Frączkiewicza: Z Neposa czytano żywoty Milcyadesa, Cymona, Epaminondasa i Pelopidasa. Z K. Rufusa czytano Dzieje Aleksandra Wielkiego ust. I., V., VI. i XI.

Klasa IV. Z Pamiętników C. J. Cezara czytano: Ks. I. rozdziały 1—30, Ks. IV. rozdz. 20—36, Ks. V. rozdz. 12—17, Ks. VI. rozdz. 11—20.

Klasa V. Z Przemian Owidiusza Nasona czytano ustępy: Przedmowa poety, Nioba, Filemon i Baucis. Z Fastów: Annae Perennae festum geniale. Z Tristiów: Ostatnia noc w Rzymie. Z Listów z Pontu: Do Rufina. Prywatnie: Porwanie Proserpiny, Dedalus i Ikarus. Z Historji T. Liwiusza Ks. I. rozdz. 1—50.

Klasa VI. C. Sallustiusza Kryspa: Wojna z Jugurtą, rozdz. 1—70, a resztę kursorycznie. P. Wergiliusza Maro: Eklogi: I., V., VII.; Georgiki: Pochwała życia wiejskiego; Eneida: Ks. I. Prywatnie: Sallustjusza Wojna z Katyliną i Wergilego Ekl. IX.

Klasa VII. P. Wergiliusz Maro: Eneidy Ks. I., wyimki z Ks. II. i VI., M. T. Cicero: De imperio Cn. Pompei.

Klasa VIII. M. T. Cicero: De imperio Cn. Pompei, De senectute, De officiis w wyimkach. P. Wergiliusz Maro: Eneidy Ks. VI. w wyimkach. Kw. Horacyusz Flakkus: Carmina: lib. I. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 14, 25, 37; lib. II. 1, 2, 16, 18; lib. III. 1, 2, 4, 30; lib. IV. 2, 3. Epodon: 2, 16. Satirarum: I. 1, 9; II. 1. C. Tacyta Germania; Ab excessu divi Augusti, ustępy wybrane.

Z języka greckiego:

- Klasa V. Z Ksenofonta Anabazy według Chrestomatyi Fiderera, ust. 1, 3, 4, 5, 7. Z Homera Iliady w wydaniu Sołtysika K. I. w. 1—100. Prywatnie z Ksenofonta Anabazy ust. 11.
- Klasa VI. Z Homera Iliady według wydania Sołtysika Ks. I., VI., XXII. Z Herodota Dziejów Ks. VII. w wyimkach.
- Klasa VII. Z Homera Odyssei w wydaniu Jezienickiego Ks. I., V., VI., VII., IX. i XIV. Z Herodota Dziejów Ks. VII. Z Demostenesa II. mowa olintyjska. Z Platona: Apologia, Protagoras w wyimkach. Z Sofoklesa: Elektra.

Z języka polskiego:

- Klasa V. Lektura szkolna: Mickiewicz Pan Tadeusz. Gatunki poezji i prozy. Lektura domowa (obowiązkowa): H. Sienkiewicz Trylogia.
- Klasa VI. Lektura szkolna: Jan Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny. Piotr Skarga: Kazania sejmowe. Lektura domowa (obowiązkowa): Jan Chryzostom Pasek: Pamiętniki.
- Klasa VII. Lektura szkolna: Jan Kochanowski: Odprawa posłów greckich, Treny. Piotr Skarga: Kazania sejmowe. Ignacy Krasicki: Satyry, Myszeis. Zabłockiego: Sarmatyzm. Adam Mickiewicz: Ballady i romanse, Dziady, Cz. II., IV. i III. Lektura domowa (obowiązkowa): Jan Chryzostom Pasek: Pamiętniki. Ignacy Krasicki: Przypadki Mikołaja Doświadczyńskiego. Feliński: Barbara Radziwiłłówna.
- Klasa VIII. Lektura szkolna. Adam Mickiewicz: Ballady i romanse, Dziady, Cz. IV. i III., Sonety Krymskie, Farys. Słowacki: Godzina myśli, Kordyan, Balladyna, Anhelli, Beniowski. Zygmunt Krasiński: Nieboska Komedia, Pokusa, Irydyon, Przedświt. Aleksander Fredro: Śluby panieńskie, Pan Jowialski. Lektura domowa (obowiązkowa). Adam Mickiewicz: Konrad Wallenrod. I. J. Kraszewski: Stara baśń. Goszczyński: Zamek Kaniowski.

Z języka niemieckiego:

- Klasa VI. Oprócz materiału zawartego w Wypisach czytano w całości Goethe'go: Hermann und Dorothea.

Klasa VII. Oprócz materiału zawartego w Wypisach czytano Goethe'go: Iphigenie auf Tauris i Schiller'a: Jungfrau von Orlean.

Klasa VIII. Oprócz materiału zawartego w wypisach czytano w całości Schiller'a Wallenstein.

Tematy wypracowań piśmiennych.

Język polski,

Klasa V. 1. Poświęteczne wspomnienia ucznia (szkol.), 2. Filomaci (szkol.), 3. Wspomnienia z lat szkolnych, na podstawie lektury szkolnej (dom.), 4. Rozwinąć dwuwiersz „W cudzych stronach na tułactwie wiódł żywot w boleści — Jasnowidza nie zwabiły uwodzące wieści“, zawarty w poemacie Kornela Ujejskiego p. t. Pogrzeb Kościuszki (szkol.), 5. Gospodarstwo Sędziego Soplicy (szkol.), 6. Charakterystyka Jacka Soplicy (szkol.), 7. Moja wycieczka w okolice Gorlic (dom.).

Klasa VI. 1. Udział Pana Tadeusza w bitwie z Moskalami (szkol.), 2. Jesienny krajobraz i Charakterystyka Cześnika z komedyi Al. Fredry p. t. Zemsta — do wyboru (dom.), 3. Tęsknota za ojczyzną jako poetycki stygmat Pana Tadeusza (szkol.), 4. Myśli i wrażenia wysnute wobec cyklu obrazów Grottgera zatyt. „Wojna“ (dom.), 5. Utylitaryzm w zapatrywaniach Reja na życie (szkol.), 6. O znaczeniu skał w przyrodzie i Jakie czynniki działają na ukształtowanie ziemi — do wyboru (dom.), 7. Główne motywy w „Pieśniach“ Jana Kochanowskiego (szkol.), 8. Stosunek Jana Chryzostoma Paska do towarzyszy w wojsku (dom.), 9. Charakterystyka Adama Naruszewicza i jego zasługi na polu historyografii polskiej (szkol.).

Klasa VII. 1. Rej a ruch innowierczy w Polsce (szkol.), 2. Obraz Gorlic po inwazyi Moskali i Ważniejsze wrażenia z czasu najazdu wrogów — do wyboru (dom.), 3. Rozwój poezyi polskiej w złotym okresie literatury (szkol.), 4. Porównać wpływy włoskie na literaturę i sztukę w XVI. wieku z francuskimi w okresie pseudoklasycznym (dom.), 5. Śmierć Pa-

troklosa (na podstawie Iliady) (szkol.), 6. Praca nad zjednoczeniem Polski w XIII. i XIV. stuleciu (dom.), 7. Stosunek Kazimierza Brodzińskiego do literatury niemieckiej (szkol.), 8. Udział Adama Mickiewicza w życiu młodzieży wileńskiej (szkol.), 9. Praca nad odbudową Gorlic (dom.).

Klasa VIII. 1. Pierwiastki osobiste w młodzieńczej twórczości Adama Mickiewicza (szkol.), 2. Czy wezwanie Zygmunta Krasińskiego (z Resurrecturis):

„Bądź spokojnością wśród burz niepokoju,
W zamęcie miarą — i strojem w rozstroju,
Bądź wiecznem pięknem w wiecznym życia boju“

może stanowić zasady życia? (dom.), 3. Główne cechy bajronizmu w poezji A. Mickiewicza i Malczewskiego (szkol.), 4. Idea narodowa w poezji romantyków (dom.), 5. Wzrost potęgi Polski za Jagiellonów (szkol.), 6. Reminiscencye z życia Zygmunta Krasińskiego zobrazowane w utworze p. t.: Pokusa (szkol.).

Język niemiecki.

Klasa V. 1. Welche Hindernisse begegneten dem zurückkehrenden Möros? (szkol.), 2. Die Bedeutung der olympischen Spiele? (dom.), 3. Inhalt und Idee des Gedichtes „Der Mönch von Heisterbach“ (szkol.), 4. Hannibal in Italien (dom.), 5. Der Leichenzug im alten Rom (szkol.).

Klasa VI. 1. Die Bedeutung des Romans „Robinson Krusoe“ (szkol.), 2. Der Gladiatorenkampf im alten Rom (dom.), 3. Wie wurden die Mörder des griechischen Sängers Ibykus entdeckt? (szkol.), 4. Die Einteilung und Einrichtung des römischen Hauses (dom.), 5. Rolands Tod (szkol.), 6. Was hatte den Ritter zum Kampfe mit dem Drachen bewogen? (dom.), 7. Sigurds Jugend (szkol.), 8. Die Bedeutung der Städte im Mittelalter (dom.), 9. Die Schilderung des Zuges der Vertriebenen in Goethes „Hermann und Dorothea“ (szkol.).

Klasa VII. 1. Parcival in der Gralburg (szkol.), 2. Kriemhildens Rache (dom.), 3. Johannas himmlische Sendung (szkol.), 4. Die Kreuzzüge und ihre Bedeutung (dom.), 5. Brunhildens erste Begegnung mit Siegfried (szkol.), 6. Luthers Be-

deutung für deutsche Literatur und Sprache (dom.), 7. Die Geschichte der Tantaliden (szkol.), 8. Die Satire in der Zeit des Humanismus (dom.), 9. Das Bildproblem in „Iphigenie auf Tauris“ bei Goethe und Euripides (szkol.).

Klasa VIII. 1. Siegfrieds Tod. (szkol.), 2. Der Französische Einfluss auf die mittelalterliche Literatur (dom.), 3. Die Charakterbilder aus „Wallensteins Lager“ (szkol.), 4. Die Entwicklung des Meistergesanges in Deutschland (dom.), 5. Goethes Studienjahre (szkol.), 6. Wallensteins Charakteristik (dom.), 7. Herder und seine Bedeutung (szkol.).

VI. Zbiory naukowe.

Inwentarz środków naukowych obejmował następujące działy: 1) Bibliotekę nauczycielską, 2) Bibliotekę uczniów, 3) Archeologię i sztukę, 4) Geografię z historią, 5) Gabinet fizyczny, 6) Gabinet przyrodniczy, 7) Gabinet rysunkowy, 8) Zbiór nut, 9) Zbiór monet (numizmatykę), 10. Zbiór ciał geometrycznych. Z końcem roku szkolnego 1913/14 liczyła :

Biblioteka nauczycielska	dzieł	1437	tomów	2682
„ uczniów	„	845	„	1325
Archeologia i sztuka	pozycji	51	sztuk	198
Geografia i historia	„	124	„	340
Gabinet fizyczny	„	514	„	901
Gabinet przyrodniczy	„	642	„	1742
Gabinet rysunkowy	„	41	„	121
Zbiór nut	„	69	„	176
Zbiór monet	„		„	122
Nadto zbiór ciał geometrycznych	„		„	24

Razem pozycji (dzieł) 3723 sztuk 7631

Z tego całego inwentarza wartości przeszło 37.000 koron zniknął bez śladu w czasie inwazyi nieprzyjacielskiej dział 3., 4., 5., 7., 8., 9. i 10.

Z biblioteki nauczycielskiej i uczniów pozostała kupa szpargałów, z których mimo starannej pracy nie dało się złożyć ani jedno dzieło w całości. Książki jednotomowe nie mają całości i są

nadto wstrętnie oszpecone błotem i kałem. Wszystko bowiem leżało na podwórzu wśród kupy śmiecia.

Z gabinetu przyrodniczego pozostało kilka okazów, lecz bardzo uszkodzonych. Odnaleziono je przypadkiem porzucone na polach i po ogrodach.

Przypuszczać należy, że jeszcze się gdzieś znajdzie jaka książka lub jaki okaz, lecz z góry można powiedzieć, że pożytku z niego zakład mieć nie będzie.

W roku szkolnym 1915/16 zakupiono:

- 1) do biblioteki nauczycielskiej: Halma-Schiling, Die Mittelschulen Österreichs; Dr. Rosenberg, Lehrbuch der Physik; Nusbaum, Podręcznik zoologii; Entwurf der Organisation der Gymnasien und Realschulen in Oesterreich; Dr. Marenzeller, Normalien für die Gymnasien und Realschulen in Österreich; Dr. Sanders, Handwörterbuch der deutschen Sprache; Łukaszewski-Mosbach-German, Słownik niemiecko-polski i polsko-niemiecki; Węclewski, Słownik grecko-polski; Słownik łacińsko-polski; Dr. Twardowski, Zasadnicze pojęcia dydaktyki i logiki; Biegański, Podręcznik logiki; Scheindler, Lateinische Schulgrammatik; Scheindler - Kauer, Lateinische Schulgrammatik; Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego; Samolewicz - Sołtyśik, Gramatyka języka łacińskiego; Małecki, Gramatyka języka polskiego; Dr. Jahner, Deutsche Grammatik; Regeln für die deutsche Rechtschreibung; Passendorfer, Słownik ortograficzny; Lindner - Kulczyński, Wykład psychologii; Encyklopedia polska; Brockhaus', Kleines Konversations - Lexikon; Nusbaum - Hilarowicz, Zoologia dla klas wyższych; Duchowicz - Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii; Tomaszewski - Kawecki, Fizyka dla klas wyższych; Jezienicki, Homera Odyssea w skróceniu; Jędrzejowski, T. Liviusza Dzieje rzymskie w skróceniu; Weidner-Staromiejski, Tacyta Pisma historyczne wybrane; Fiderer, Chrestomatya z pism Ksenofonta; Klouček, Vergils Aeneis für den Schulgebrauch; Schiche, Ciceronis Cato maior; Smolka, Taciti Julius Agricola; Gebert-Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych; Opowiadania z dziejów Monarchii austro-węgierskiej; Jędrzejowski, Wybór pism Platona; Lewicki, Początki języka łacińskiego; Reiter, Czytania polskie I, II, III; Żłobicki, Wiadomości z fizyki —

- 2) do zbioru archeologicznego i sztuki 2 obrazy,
- 3) do gabinetu geograficznego 1 globus i 7 map ściennych,
- 4) do gabinetu fizykalnego Aparat fizyczny Nr. III. obejmujący 40. różnych przyrządów,
- 5) do gabinetu przyrodniczego 58. tablic ściennych,
- 6) zbioru geometrycznego 24. ciał geometrycznych.

VII. Ważniejsze rozporządzenia.

---

1. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z dnia 19. lipca 1915. l. 13738 zarządza, aby nauka gimnastyki oparta na zasadach ćwiczeń wojskowych była obowiązkową dla wszystkich uczniów klas wyższych i aby ćwiczenia połowe stosowano do potrzeb wojskowego przygotowania młodzieży i urządzano je według możliwości jak najczęściej.

2. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z dnia 19. lipca 1915. l. 14.082 zezwala tym uczniom, którzy nie mogli poddać się egzaminom poprawczym w zakładach, do których uczęszczali w roku szkolnym 1913/14, składać takowe w którymkolwiek zakładzie.

3. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z dnia 25. sierpnia 1915. l. 7532, wzywa grona nauczycielskie i uczniów do zbiórki odpadków wełny i kauczuku.

4. Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej reskrytem z dnia 1. września 1915. l. 188, poleca Dyrekcyom, aby zachęcały młodzież do wstępowania do szkół handlowych i przemysłowych.

5. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z dnia 1. października 1915. l. 8955, każe zachęcać uczniów, aby zapisywali się do seminariów nauczycielskich.

6. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z dnia 19. września 1915. l. 20611. przypomina obowiązek noszenia mundurków szkolnych. Tylko ubogim uczniom może Dyrekcyja pozwolić nosić ubranie cywilne z przepisaną odznaką na kołnierzu i czapkę uniformową.

7. Dyrekcyja c. k. kolei państwowej w Krakowie reskrytem z dnia 25. listopada 1915. l. 123, ll. — intim. c. k. Rady szkolnej krajowej z 27. listopada 1915. l. 27670 — zarządza w myśl rozpo-

urządzenia Ministerstwa kolei żelaznych z 19. listopada 1915. l. 17605 w sprawie zniżek kolejowych dla uczniów: każdy uczeń proszący o zniżkę ma złożyć tytułem należitości manipulacyjnej 1 koronę. Uczniowie składający opłatę szkolną mają nadto nalepić na użytym certyfikacie stempel na 25 h.

Uczniowie uiszczający opłatę szkolną, starając się o zniżkę kolejową, mają przedłożyć prośbę zaopatrzoną świadectwem ubóstwa, potwierdzonem przez dwie władze. Tak samo obowiązani są postąpić uczniowie, których rodzice mieszkają w miejscu zakładu.

8. Prezydium c. k. Rady szkolnej krajowej reskrytem z 28. listopada 1915. l. 286 zarządza, aby dzień 2. grudnia, jako dzień 67. rocznicy wstąpienia na tron miłościwie panującego nam Monarchy, był we wszystkich szkołach uroczyście obchodzony.

9. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 15. grudnia 1915. l. 28097 zezwala po myśli reskryptu ministeryalnego, aby uwolnienie od opłaty szkolnej z roku 1913/14 zatrzymali i ci uczniowie, którzy wstąpią do gimnazjum dopiero z początkiem II. półroczna 1915/16.

10. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 19. grudnia 1915. l. 29.599. wyjaśnia, że świadectwa szkolne za rok 1914/15., wydane przez komisye egzaminacyjne, ustanowione przez c. k. M. W. O. posiadają znaczenie świadectw szkół publicznych.

11. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 8. stycznia 1916. l. 29.464. zarządza, aby uczniom, którzy nie przedłożą potrzebnych dokumentów, nie wydawać świadectw za rok 1915/16., lecz tylko tymczasowe poświadczenia.

12. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 7. stycznia 1916, l. 30.450 wyjaśnia, że nie należy klasyfikować za I. półrocze 1915/16. tych uczniów, którzy przedłożyli prawomocne świadectwa pomyślnie za rok szkolny 1914/15., uzyskane na kursach kształcących pozakrajowych.

13. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 17. stycznia 1916. l. 733. nakazuje, aby przestrzegać ściśle procentowego stosunku hospitantek do liczby uczniów danej klasy. Jeżeli zaś zgłasza się ich większa liczba, to w myśl reskryptu ministeryalnego z 23. listopada 1915. l. 33715 rozstrzygać ma ocena ich postępu.

14. C. k. Rada szkolna krajowa reskrytem z 19. stycznia 1916. l. 667 poucza, że uwolnienie od opłaty szkolnej, uzyskane

w szkole innych prowincyi Państwa, ważne jest i w kraju po powrocie uczniów.

15. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 27. stycznia 1916. l. 38 zezwala na podstawie reskryptu ministeryalnego, aby uczniów klasy przedostatniej przypuszczać wcześniej do egzaminu i wydawać im świadectwa, jeżeli zostaną powołani pod broń.

16. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 9. lutego 1916. l. 1121 zaleca, aby w szkole składali uczniowie datki dwuhalezrowe na rzecz Czerwonego Krzyża.

17. Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej z 4. marca 1916. l. 32 poleca zachęcać młodzież do nabywania i noszenia odznak patryotycznych, przedstawiających J. Ces. i Król. Apostolską Mość Cesarza Franciszka Józefa I. lub naczelnego Wodza armii.

18. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 27. marca 1916. l. 62 zarządza uwolnienie młodzieży szkolnej od lekcji w pierwszy i ostatni dzień t. zw. „Tygodnia Czerwonego Krzyża“ (u nas 2. i 7. maja 1916) celem wzięcia udziału w akcji na rzecz tego Towarzystwa.

19. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 7. kwietnia 1916. l. 3058 wzywa do współudziału w akcji zbierania zbędnych przedmiotów ze złota, srebra i platyny na rzecz Rządu.

20. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 27. kwietnia 1916. l. 3815 wzywa młodzież gimnazyalną do zbierania odpadków z cyny i ołowiu.

21. Prezydyum c. k. Rady szkolnej krajowej reskryptem z dnia 6. maja 1916. l. 90 wzywa Dyrekcyje i grona nauczycielskie, aby usilnie popierały wśród młodzieży i publiczności zabiegi władz około spopularyzowania IV. pożyczki wojennej.

22. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 14. maja 1916. l. 4271 zachęca młodzież do wzięcia udziału w pracach na roli.

23. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 20. maja 1916. l. 4504 nakazuje, aby umożliwić młodzieży zbieranie wełny i kauczuku.

24. C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z 21. czerwca 1916. l. 12903 zarządza w myśl reskryptu M. W. O. zakończenie roku szkolnego 1915/16 w szkołach średnich z klasami kombinowanymi w dniu 15. lipca 1916.

VIII. Wychowanie fizyczne.

Do końca roku szkolnego 1913/14 odbywała się nauka gimnastyki w sali polskiego Towarzystwa gimnastycznego „Sokół”. Uczniowie ćwiczący korzystali także ze wszystkich przyrządów gimnastycznych tego Towarzystwa.

Od roku szkolnego 1914/15 miała się odbywać nauka gimnastyki w sali gimnastycznej zakładu. Tę ostatnią zdemolowały zupełnie kule armatnie, budynek zaś „Sokoła” pozostał wprawdzie, ale wskutek poważnych uszkodzeń zewnętrznych i zniszczenia wewnętrznego nie nadawał się do użycia. Fachowego nauczyciela gimnastyki nie było. Z przytoczonych powodów nie mogła się odbywać nauka gimnastyki. Cała zima w roku 1915/16 była słotna i bezśnieżna, dlatego nie mogli uczniowie oddawać się sportowi narciarskiemu i łyżwiarskiemu. Do systematycznego uprawiania ćwiczeń terenowych brakowało wyszkolonego kierownika. Dlatego i ten dział ćwiczeń nie mógł się należycie rozwinąć. Wycieczki pod nadzorem nauczycieli dwojakiego były rodzaju. Jedne służyły do ćwiczeń ruchowych i trenowania się, drugie przedsiębrane pod kierownictwem nauczyciela geografii i nauk przyrodniczych miały na celu zapoznać uczniów jużto z konfiguracją okolicy i uzmysłwić zasadnicze pojęcia z geografii, jużto przedstawić im obraz naszej flory i wykazać różnice w rozmieszczeniu. Ponieważ większa część uczniów mieszka zdaleka od miasta i musi codziennie przebywać drogę kilku nieraz kilometrów, dlatego wycieczki urządzone dla czysto fizycznych celów nie miały wielkiego powodzenia, bo powodowały przemęczenie. To ostatnie było często wynikiem lichego odżywiania się młodzieży. Także wygórowane ceny obuwia zmuszały zarówno kierowników wycieczek jak i uczniów do ograniczenia się w sporcie ruchowym.

IX. Warsztaty szkolne.

Zakład posiadał należycie wyposażoną intrologatornię, kierowaną przez p. prof. Pappa. W czasie inwazyi nieprzyjacielskiej

znikły bez śladu wszystkie przyrządy i materiały. Dlatego w bieżącym roku szkolnym pracownia introligatorska była nieczynna.

X. Orkiestra.

Z prawdziwym żalem wspomina Dyrektor o istnieniu w tu-tejszym zakładzie orkiestry. Dzięki zabiegom i staraniom wielu członków grona nauczycielskiego przyszedł zakład w posiadanie licznych instrumentów tak dętych jak i rżniętych. Inwentarz w instrumentach i nutach kosztował przeszło 1000 koron. Wszystko to zostało zniszczone, czy zrabowane. Kto wie, jak długo trzeba będzie czekać, zanim zakład znowu przyjdzie w posiadanie utraconych instrumentów, tak, aby mózdz zorganizować orkiestrę!

XI. Czytelnia — Kółka naukowe.

Rok szkolny rozpoczął się znacznie później, aniżeli w innych zakładach. W klasach II. — VIII. trzeba było przerobić materiały z dwóch lat. Jedno i drugie wymagało natężającej pracy i wielkiej pilności ze strony uczniów. Praca w zakresie materiału przepisanego absorbowwała uczniom cały czas i wszystkie siły. Grono nauczycielskie nie uważało więc za wskazane ze stanowiska dydaktycznego rozpraszać pracę uczniów. Dlatego Dyrekcya nie otwierała w tym roku istniejącej przedtem czytelnii uczniów.

XII. Pomoc koleżeńska.

Obrót roczny w dochodach i rozchodach.

Dochód: Dobrowolne datki przy wpisach . . .	K. 26 h. 90
Przez ks. katechetę Litwina	K. 32 h. 50
Od ks. katechety Litwina	K. 136 h. —
Razem	<u>K. 195 h. 40</u>

Rozchód: Podręczniki	K. 27 h. 50
Jednorazowe zapomogi	K. 31 h. 90
Razem	<u>K. 59 h. 40</u>

Zestawienie :

Dochód	K. 195 h. 40
Rozchód	<u>K. 59 h. 40</u>
Pozostałość kasowa	K. 136 h. —

XIII. Bursy.

Przed wybuchem wojny istniały 3 bursy i wszystkie były czynne :

1. Bursa ufundowana przez JE. Władysława Długosza.
2. Bursa ufundowana przez Tow. ruskiej Bursy w Gorlicach.
3. Bursa pod zarządem Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego z siedzibą we Lwowie.

Wszystkie trzy były w roku szkolnym 1915/16 zamknięte.

XIV. Szkolna kasa oszczędności uczniów.

Sprawozdanie głównego zawiadowcy i kasyera prof. Zygmunta Kochańskiego :

Stan wkładek wynosił z dniem 30. czerwca 1914	K. 630 h. 40
W ciągu roku 1915/16 złożono	K. 75 h. 44
Dopisane odsetki	<u>K. 57 h. 15</u>
Razem	K. 762 h. 99
W ciągu roku 1915/16 zwrócono	<u>K. 213 h. 42</u>
Stan kasy z dniem 30. czerwca 1916	K. 549 h. 57

XV. Egzamin dojrzałości.

Egzamin dojrzałości normalny odbywał się w przepisanych terminach: w jesieni 1915., w miesiącu lutym 1916. i w terminie letnim 1916. Egzamin dojrzałości t. zw. wojenny odbywał się w terminach dowolnych, stosownie do tego, kiedy kandydat zgłosił się. Składali go sami uczniowie tutejszego zakładu, którzy już pełnili służbę wojskową, albo tacy, którzy uznani przy „przeglądzie“ za zdatnych do służby wojskowej, mieli w oznaczonym terminie zgłosić się do niej.

A) Egzamin dojrzałości w terminie jesiennym 1915. roku odbył się w dniu 29. października pod przewodnictwem Dyrektora zakładu.

Do egzaminu zgłosiło się 4-ch uczniów publicznych tutejszego zakładu.

Przy ustnym egzaminie dojrzałości uznano:

dojrzałymi jednogłośnie . . .	3
dojrzałym z odznaczeniem . . .	1
razem . . .	<u>4</u>

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

- 1) Gyza Jan, urodzony 9. stycznia 1896. w Łosiu,
- 2) Ołpiński Klemens, urodzony 3. sierpnia 1896. w Bieczu,
- 3) Podworski Marian Stanisław Teofil, tr. im., urodzony 20. grudnia 1897. w Lipniku,
- 4) Sikorski Stanisław, urodzony 30. września 1896. w Gorlicach (z odznaczeniem).

B) Egzamin dojrzałości w terminie lutowym 1916. odbył się w dniu 24. lutego pod przewodnictwem Dyrektora zakładu.

Do egzaminu zgłosił się Durkot Teodor na podstawie pozwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 31. grudnia 1915. l. 30400 i Kumorowicz Kazimierz na podstawie pozwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 11. stycznia 1916. l. 29914.

Przy ustnym egzaminie dojrzałości uznano:

dojrzałym większością głosów . . .	1
dojrzałym jednogłośnie . . .	1
razem . . .	<u>2</u>

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

- 1) Durkot Teodor, urodzony 20. czerwca 1897. r. w Rychwałdzie.
- 2) Kumorowicz Kazimierz Franciszek, dw. im., urodzony 3. marca 1894. w Gorlicach.

C) Egzamin dojrzałości w terminach nadzwyczajnych odbywał się w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 8. października 1914. l. 2988/K. U. M. i 10. listopada 1915. l. 30571/K. U. M.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

- 1) dnia 24. września 1915.
Klimkowicz Jan Walenty, dw. im., urodzony 30. stycznia 1894. w Sokole.
Kwaśnik Jan, urodzony 20. czerwca 1895. w Zagórzanach.
- 2) dnia 1. października 1915.
Niemiec Władysław, urodzony dnia 10. sierpnia 1897. roku w Moszczenicy.
- 3) dnia 9. października 1915.
Dębicki Euzebiusz Franciszek, dw. im., urodzony 14. sierpnia 1897. w Skołyszynie.
Kalczyński Włodzimierz Zdzisław, dw. im., urodzony 17. grudnia 1897. w Krakowie.
Kuryłło Antoni Teodor, dw. im., urodzony 15. lutego 1897. w Męcinie Wielkiej.
Mańczyk Bolesław Stanisław, dw. im., urodzony 17. września 1897. w Brodach.
- 4) dnia 6. listopada 1915.
Stępień Michał, urodzony dnia 24. września 1892. w Dominikowicach.
- 5) dnia 13. listopada 1915.
Maciejowski Jan Franciszek, dw. im., urodzony 5. listopada 1897. w Grybowie.
- 6) dnia 30. listopada 1915.
Rosłoński Jan, urodzony dnia 4. grudnia 1896. w Ropie.
- 7) dnia 25. lutego 1916.
Pyrek Józef, urodzony dnia 22. października 1893. w Siedliskach.
- 8) dnia 17. marca 1916.
Kmieciak Tomasz, urodzony dnia 18. września 1896. w Bieczu.
- 9) dnia 27. kwietnia 1916.
Witkowski Edward Franciszek, dw. im., urodzony 17. marca 1894. w Zakliczynie.

- 10) dnia 11. maja 1916.
Belczyk Władysław, urodzony dnia 9. października 1892. w Dominikowicach.
- 11) dnia 18. maja 1916.
Grzywa Ludwik, urodzony 1. sierpnia 1894. w Ołpinach.
- 12) dnia 2. czerwca 1916.
Bochnak Piotr Leopold, dw. im., urodzony 15. listopada 1892. w Dominikowicach.
- 13) dnia 9. czerwca 1916.
Karp Wilhelm Jan, dw. im., urodzony dnia 21. grudnia 1893. w Gorlicach.
Roth Feliks Sidon Kazimierz, tr. im., urodzony dnia 25. stycznia 1896. w Róży.
- 14) dnia 10. czerwca 1916.
Grudniewicz Kazimierz Ludwik, dw. im., urodzony dnia 24. sierpnia 1894. w Zabierzowie.
- 15) dnia 20. czerwca 1916.
Kozioł Wojciech, urodzony dnia 8. lutego 1895. w Lipinkach.
- 16) dnia 31. lipca 1916.
Lewiński Jan, urodzony 30. grudnia 1893. w Szymbarku.

D) Egzamin dojrzałości w terminie letnim 1916.

Do egzaminu zgłosiło się 8 uczniów publicznych, 1 prywatysta i 1 eksternistka. Egzamin piśmienny odbył się w dn. 8.—10. czerwca b. r. według przepisów c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 29. lutego 1908 roku, l. 10051.

Tematy wypracowań piśmiennych.

Z języka polskiego do wyboru: 1. Poeci żołnierze z wojen Napoleońskich i ich zasługi w literaturze polskiej. 2. Uzasadnić zdanie Cycerona (De officiis I.): Parvi sunt foris arma, nisi est consilium domi. 3. Stosunek Polski do Litwy za Jagiellonów.

Z języka łacińskiego: Przekład na język polski z Wergilego Eneidy ks. IX. ww. 368—398.

Z języka greckiego: Przekład na język polski z Homera Odysei ks. XI. ww. 147—184.

Egzamin ustny odbył się w dniu 3. lipca 1916. pod przewodnictwem delegata c. k. RSK., JWP. Dra Tomasza Garlickiego, c. k. radcy Rządu i dyrektora c. k. gimnazjum w Złoczowie.

JWPana Rady Stanisława Rzepińskiego, w sprawie planu naukowego w klasach kombinowanych.

Dnia 25. października odbył się ustny egzamin dojrzałości w terminie jesiennym pod przewodnictwem dyrektora.

Dnia 30. października rozpoczęto rok szkolny uroczystym nabożeństwem w kościele parafialnym.

Dnia 3. listopada, odbył się egzamin wstępny do klasy I. na rok szkolny 1915/16.

Dnia 19. listopada, jako w dzień imienin ś. p. Cesarzowej Elżbiety, odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym.

Dnia 2. grudnia obchodził zakład 67. rocznicę wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana uroczystym nabożeństwem w kościele parafialnym i porankiem w budynku szkolnym.

Dnia 13. i 14. grudnia przystąpili uczniowie katolicy obu obrządków do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dnia 15. lutego 1916. zakończono I. półrocze i rozdano uczniom kl. I. półroczne wykazy cenzur, a uczniom klas kombinowanych świadectwa roczne.

Dnia 24. lutego odbył się ustny egzamin dojrzałości w terminie zimowym pod przewodnictwem dyrektora zakładu.

Dnia 8.—11. kwietnia odprawili uczniowie religii katolickiej obu obrządków rekolekcyje wielkanocne pod kierownictwem katechety zakładu, ks. prof. Kazimierza Litwina, i przystąpili do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dnia 2. i 6. maja współdziałali uczniowie w akcji Komitetu obywatelskiego na rzecz Czerwonego Krzyża. Dni te były wolne od nauki.

Dnia 8., 9. i 10. czerwca odbywała się piśmienna część egzaminu dojrzałości w terminie letnim.

Dnia 13. czerwca wzięli uczniowie udział w zbieraniu wełny i kauczuku.

Dnia 23. czerwca przystąpili uczniowie klasy VIII. do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dnia 28. czerwca, jako w rocznicę śmierci ś. p. cesarza Ferdynanda, odprawione zostało uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele parafialnym.

Dnia 3. lipca odbył się ustny egzamin dojrzałości w terminie letnim pod przewodnictwem delegata c. k. Rady szkolnej kra-

jowej, JW Pana Dra Tomasza Garlickiego, c. k. radcy Rządu i dyrektora gimnazyum w Złoczowie.

Dnia 10. i 11. lipca przystąpili uczniowie klasy I.—VII. obu obrządków katolickich do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Dnia 15. lipca zakończono rok szkolny uroczystem nabożeństwem dziękczynnem, po którym rozdano uczniom roczne świadectwa szkolne.

W tym samym dniu, po zakończeniu roku szkolnego, odbył się egzamin wstępny do klasy I. na rok szkolny 1916/17 w terminie przedwakacyjnym.

XVII.

Udział zakładu w toczącej się wojnie.

Wykaz nauczycieli tutejszego zakładu, którzy pełnili lub pełnią służbę wojskową. Charakter ich służbowy podany w ustępie II. str. 19—23.

- 1) Heliasz Wawrzyniec, plutonowy przy 32. pułku pospolitego ruszenia, obecnie na urlopie.
- 2) Długoszewski Jan przy cenzurze listów w Krakowie.
- 3) Kochański Zygmunt, jednoroczny ochotnik przy 20. p. p., obecnie na urlopie.
- 4) Kowarz Edmund, jednoroczny ochotnik przy 57. p. p., obecnie na urlopie.
- 5) Papp Stefan, kapral przy 32. pułku pospolitego ruszenia, obecnie na urlopie.
- 6) Węglorz Jan, porucznik przy 34. p. obrony krajowej.
- 7) Batko Franciszek, jednoroczny ochotnik przy 30. p. p.
- 8) Cięciel Józef, porucznik przy 32. p. obrony krajowej, obecnie w niewoli rosyjskiej.
- 9) Dulemba Hilary, rezerwista zapasowy przy 90. p. p., obecnie na urlopie.
- 10) Język Emil, kadet przy 20. p. p., obecnie w niewoli rosyjskiej.
- 11) Kuszczak Aleksy, rezerwista zapasowy przy artylerji fort.

- 12) Laskowski Czesław, porucznik przy artylerii fortecznej, obecnie w niewoli rosyjskiej.
- 13) Łaszczyński Władysław, jednoroczny ochotnik przy 34. pułku obrony krajowej, obecnie na urlopie.
- 14) Pollak Roman, porucznik przy 20. p. p.
- 15) Wasyliszyn Michał, przy 16. p. obrony krajowej.
- 16) Zawirowski Józef, jednoroczny ochotnik przy 20. p. p., obecnie na urlopie.

Wykaz uczniów tutejszego zakładu z lat szkolnych 1913/14 do 1915/16 powołanych do służby wojskowej.

Bagnowski Kazimierz ok	Jamrowicz Stanisław ok
Bagnowski Stefan ok	Jaworski Jan aw
Bagnowski Zygmunt pr	Jaworski Jerzy aw
Barzyk Franciszek aw	Jurusik Stanisław aw
Belczyk Władysław lp	Kalczyński Włodzimierz ok
Bochnia Józef lp	Kapecki Józef aw
Bochnak Piotr aw	Kapecki Wawrzyniec ok
Chomkiewicz Grzegorz aw	Kapłon Jakób ok
Cieluch Jan	Karp Wilhelm ok
Dębicki Euzebiusz aw	Kiełb Franciszek ok
Drzewicki Maryan	Klein Dawid aw
Engel Kałman aw *	Klimkiewicz Jan aw
Fryszak Walenty aw	Knappik Zdzisław aw *
Gajewski Ludwik aw	Kmiecik Tomasz aw
Gajewski Leon aw	Kobani Konstanty aw
Gal Mikołaj aw.	Kobani Włodzimierz aw *
Godzyk Michał aw	Kocko Edward
Grzywa Ludwik lp	Kormanek Józef aw
Gyża Jan ok	Kowalczyk Piotr ok
Haberek Franciszek ok	Kozioł Wojciech ok
Hałgas Franciszek lp	Krajciewicz Michał
Hollender Szymon aw *	Kuna Kajetan
Jadłowski Teodozy aw	Kwaśnik Franciszek

- lp == Legiony polskie,
aw == Armia wspólna,
ok == Obrona krajowa,
pr == Pospolite ruszenie,
* == jest w niewoli.

Kwaśnik Jan ok	Sedlak Waclaw aw
Landau Leon ok	Sendecki Stanisław aw
Lewiński Jan ok	Skórka Andrzej ok
Maciejowski Jan aw	Smagowicz Karol
Malczyk Bolesław aw	Snamina Hipolit ok
Marszałek Jan lp	Stec Władysław aw
Maziarz Józef ok	Stępień Michał lp
Miklaszewski Wilhelm	Stolarz Paweł aw
Morgenstern Markus	Sulma Mieczysław
Müller Władysław aw	Szczurkiewicz Tadeusz aw
Myśliwy Jan ok *	Szufa Stanisław aw *
Niemczycki Mieczysław lp	Szymczewski Stefan lp
Niemiec Władysław aw	Tęczar Stanisław
Oczkowski Stanisław aw	Telech Aleksander aw
Osikowicz Piotr aw	Tenerowicz Aleksander aw
Porębowicz Bronisław lp	Tenerowicz Józef ok
Porwit Maryan lp	Tenerowicz Walenty ok *
Preissler Wilhelm ok	Tokarczyk Walenty aw
Przybyłowicz Eugeniusz aw	Tomczyński Wojciech lp
Przybyłowicz Jakób aw	Tytar Stefan aw
Pyrek Józef lp	Wanat Józef lp
Pyrz Symeon aw *	Weinberger Berl aw
Rosłoński Jan ok	Węgrzyński Józef aw
Roth Feliks aw	Witkowski Edward lp.
Rusynko Bazyli ok	Wolf Markus aw
Ryba Michał ok	Woźniak Franciszek
Rygiel Władysław ok	Zacharyasz Walenty.

O odznaczeniach, które Władze wojskowe przyznały młodym wojownikom, nie ma Dyrekcyja bliższych szczegółów. Dlatego na razie nie zamieszcza osobnego wykazu odznaczonych.

Znaleźli śmierć na polu chwały.

Basista Stanisław, uczeń klasy VIII.
Ciślak Piotr, uczeń klasy VII.
Czeluśniak Eugeniusz, uczeń klasy VIII.
Grażłowski Ludwik, uczeń klasy VII.
Małczyk Kazimierz, złożył egz. dojrzał. w r. 1914.
Orchel Wawrzyniec, uczeń klasy VII.
Snamina Jan, uczeń klasy VII.
Witkowski Leopold, uczeń klasy VIII.
Wojciechowski Łukasz, złożył egzam. dojrzał. 1914.
Woźniak Jan, uczeń klasy VII.

Cześć Ich pamięci!

Obok wymienionych młodych bojowników, którzy prosto z ławy szkolnej stanęli w szeregach wojskowych i albo już znaleźli chlubną śmierć, albo po szpitalach goją rany, aby znowu zmierzyć się z nieprzyjacielem, lub wreszcie dzielą los jeńców i trapieni tęsknotą więdną zdala od ojczyzny, także ci, którzy pozostali w domu, starali się na każdym kroku wspierać bądź szlachetne cele akcji „Czerwonego Krzyża“, bądź wogóle cele toczącej się wojny. W tym celu składali, poczynawszy od marca b. r., tygodniowo drobne datki na rzecz „Czerwonego Krzyża“; w tygodniu „Czerwonego Krzyża“ zajęli się rozsprzedażą odznak, roznoszeniem odezw po domach, zapraszając do wpisywania się na członków i odbierając deklaracje. Także przy zbiorce wełny, bawełny, gumy i kauczuku nie brakło pomocy ze strony młodzieży. Na „drzewko“ dla sierót po poległych żołnierzach złożyli uczniowie 120 koron.

3. Język ojczysty.

Polaków	28	23	21	20	16	38	32	26	13	7	224
Rusinów	—	—	3	—	—	3	5	1	2	2	16
Niemców	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Razem	29	23	24	20	16	41	37	27	15	9	241

4. Wyznanie.

Religia rzymsko-katolicka	28	20	20	17	13	35	29	24	13	7	206
" grecko-katolicka	—	—	3	—	—	3	5	1	2	2	16
" mojżeszowa	1	3	1	3	3	3	3	2	—	—	19
Razem	29	23	24	20	16	41	37	27	15	9	241

5. Miejsce pobytu rodziców.

Gorlice	16	10	9	7	7	12	13	10	5	6	95
Powiat gorlicki	11	12	11	13	8	27	18	15	7	1	123
Inne powiaty Galicji	2	1	3	—	1	2	6	1	3	2	21
Poza Monarchią	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
Razem	29	23	24	20	16	41	37	27	15	9	241

6. Zatrudnienie rodziców.

Urzednicy państw., krajowi, naucz. i t. p.	12	9	11	4	4	15	8	5	5	5	78
Kupcy, przemysłowcy, rękodzielnicy	9	10	9	8	2	10	9	8	3	1	69
Rolnicy	7	3	3	5	4	13	12	11	5	1	64
Ofycjaliści prywatni	1	1	1	-3	1	1	5	2	1	—	16
Księża	—	—	—	—	—	2	2	1	1	2	8
Wolnego zawodu	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	6
Razem	29	23	24	20	16	41	37	27	15	9	241

K L A S A

7. Wiek uczniów.

	I.	II. a	II. b	III. a	III. b	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	RAZEM
Urodzonych w roku 1905	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
1904	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	16
1903	6	7	5	3	—	—	—	—	—	—	26
1902	8	4	7	1	3	5	—	—	—	—	32
1901	—	5	7	7	1	12	4	—	—	—	35
1900	—	5	2	2	7	12	15	5	—	—	44
1899	—	1	5	5	4	12	6	8	2	—	26
1898	—	1	—	1	1	8	9	13	5	3	35
1897	—	—	—	—	—	4	2	1	4	4	10
1896	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	5
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urodz. przed rokiem 1895	29	23	24	20	16	41	37	27	15	9	241
Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

8. Frekwencya na przedmiotach natobowiązujących.

Uwolnieni w I-szem półroczu	24	16	13	16	15	28	32	25	11	8	188
" w II-giem	24	21	22	18	16	37	34	23	13	9	217
Płacili w I-szem	5	5 ²	9 ²	3 ¹	1	10 ³	2 ³	2	2 ²	0 ¹	39 ¹⁴
" w II-giem	5	2	2	2	—	2 ²	2 ¹	4	1 ¹	—	20 ⁴

9. Opłata szkolna:
za I. półrocze wynosiła K. 1590
za II. półrocze wynosiła K. 720

10. Fundusze na środki naukowe.

Taksy wstępne	117:60	29:40	21:—	8:40	12:60	21:—	21:—	4:20	4:20	8:40	247:80
Datki 2-koronowe	62:—	56:—	58:—	54:—	34:—	86:—	80:—	54:—	36:—	18:—	538:—
Razem	179:60	85:40	79:—	62:40	46:60	107:—	101:—	58:20	40:20	26:40	785:80

XIX. Wykaz uczniów zapisanych na rok szkolny 1915/16.

(Gwiazdka po nazwisku ucznia oznacza, że tenże był uczniem prywatnym. Data po nazwisku ucznia oznacza, że tenże w tym dniu opuścił zakład. Odmienny druk oznacza, że uczeń jest chlubnie uzdolniony, względnie ukończył klasę z wynikiem chlubnym. Cyfra rzymska I. oznacza, że uczeń jest do następnej klasy uzdolniony).

Klasa I.

Bałuka Albin I.	<i>Mnerka Władysław</i>
Bania Adam I.	Niewczas Adolf
Baran Tadeusz I.	Piotrowski Stanisław I.
Brzozowski Tadeusz	Piotrowski Tadeusz
Chowaniec Franciszek I.	Preisler Kazimierz I.
Gajewski Maryan ¹⁴ / ₆ 1916.	Przepióra Stanisław I.
Kamiński Edward I.	Przyczynek Czesław
Komorowicz Czesław	Repakezy Karol
Konopnicki Jan	Serafin Wawrzyniec I.
Krupa Józef I.	Śledziowski Józef I.
<i>Lewiński Władysław</i>	Sychta Piotr
Landau Leon	<i>Szczeptański Adam</i>
Malczyk Józef I.	Szpyrka Jan, popr. z nat.
Mayer Erwin	Więcek Jan ¹ / ₂ 1916.
<i>Metzger Jerzy</i>	Wilczyński Jan I.
Woś Józef I.	

KLASY KOMBINOWANE.

Klasa II. A.

Bagnowski Stanisł. ²⁹ / ₅ 1916.	Cwiklik Stefan I.
<i>Binder Oskar</i>	Dębicki Wiktor I.
Brańpiel Kazimierz	Gąsiorowski Klemens I.
Brożyna Józef I.	Goldberg Salomon I.
Brzozowski Wiktor I.	Gruszczyński Mieczysław I.
Chowaniec Franc. ¹⁵ / ₂ 1916.	Haluch Benedykt I.

Jamer Stanisław	Kuzdrzał Wład. (popr. z nat.)
Jamrowiczówna Marya *	Miklaszewska Stefania * I.
(popr. z geogr.)	Oliner Meilech I.
Jaskmanicki Bolesław I.	Piotrowski Tadeusz ¹⁵ / ₂ 1916.
Karp Stanisław I.	Poremba Jan I.
Komarowski Maryan ¹⁹ / ₃ 1916.	Sierota Franciszek I.
Korzeniowski Tadeusz I.	Wantuch Jakób ⁸ / ₁₁ 1915.
Kosiba Aleks. (popr. z hist.)	Wygrzywalski Rudolf I.
Zawadyak Leon I.	

Klasa II. B.

Bajorek Władysław	Kreutzer Witold I.
Bania Kazimierz I.	Krynicki Bazyli I.
<i>Bober Stanisław</i>	Kwieciński Miecz. ³⁰ / ₅ 1916.
Buczyński Henryk	Landauówna Melania * I.
Czerniawski Roman I.	Mawrycz Stanisław I.
Drożdż Edward ¹⁵ / ₂ 1916.	Niklas Władysław
Gross Maryan	Paluch Stefan ¹¹ / ₅ 1916.
Gyza Michał I.	Piotrowski Zdzisław I.
Hałgas Wawrz. ¹⁰ / ₁ 1916.	Preisler Fryderyk
Jagoszewski Kazimierz I.	Przybylski Tadeusz I.
Jagoszewski Konrad I.	Soroka Jan I.
Janiszewski Antoni	Szczaniecki Jerzy I.
<i>Jędrusiak Eugeniusz</i>	Wojna Eugeniusz
Konopnicki Jan ¹⁵ / ₂ 1916.	Wygrzywalska Elżbieta * I.
Wygrzywalska Janina*.	

Klasa III. A.

Bajorek Wład. ¹⁵ / ₂ 1916.	Gruszczyński Leonard I.
Bal Bolesław	Iwanicki Mieczysław I.
Bałuka Bronisław I.	Kalisz Eugeniusz
Bania Edward	Kerz Samuel I.
Danecki Zdzisław I.	Kosiba Aleks. ¹⁵ / ₂ 1916.
Dominik Julian	Leszkiewicz Stan. ¹⁵ / ₂ 1916.
Einhorn Juda	Pawłowski Otto I.
Floryan Stanisław ¹⁸ / ₅ 1916.	Piecuch Maryan ¹⁰ / ₅ 1916.
Gawłówna Stefania * I.	Piotrowski Mieczysław I.
Grubner Naftali I.	<i>Pyzik Józef</i>

Śliwiński Maryan ²⁷/₄ 1916.   Wężyk Julian I.
Szczepańska Jadwiga * I.   Włodek Roman
Szurek Tadeusz   Wójtowicz Edward ¹⁴/₆ 1916.
Wóźniak Józef I.

Klasa III. B.

Brańciel Ludwik I.   Ligęza Tadeusz I.
Dudek Wład. ²¹/₃ 1916.   Łonicki Fryderyk I.
Gurba Wojciech I.   Majewski Stanisław
Handwerker Wolf   Nalepa Henryk
Harlig Blima * I.   Środulski Wojciech I.
Klimkowicz Władysław I.   Stawski Apolinary I.
Kozohorski Zygmunt I.   Świerz Tadeusz I.
Lewiński Tomasz I.   Szybiński Edward I.
Weissówna Helena * I.

Klasa IV.

Augustynek Stanisław   Kuryłło Roman *
Bagnowski Adam   Landau Leopold I.
Bara Franciszek ³⁰/₄ 1916.   Laskoś Karol I.
Belczyk Franciszek   Marszałek Józef I.
Blech Mojżesz I.   Mawrycz Edward I.
Cwendrych Jan I.   *Mayer Józef*
Czyżyk Kazimierz I.   Miklaszewski Kazimierz I.
Dębicki Wład. (popr. z hist.)   Motyka Stanisław I.
Drożdż Julian I.   Nalepa Józef
Durkot Miron I.   Pabis Jakób I.
Gąsiorek Michał (popr. z hist.)   Padowicz Kazimierz
Goldbergówna Feiga * I.   Piotrowski Eligiusz I.
Goleń Józef I.   Piotrowska Zofia * I.
Gowda Aleksander * I.   Przybycień Stanisław I.
Jarek Władysław I.   Przybyłowicz Jan
Jeż Józef I.   Serafin Jan I.
Kerz Józef I.   Skorupa Józef I.
Kosiba Mieczysław ²³/₅ 1916.   Soroka Jarosław I.
Krajciewicz Michał I.   Stępkowicz Jan I.
Kreutzer Witold I.   Tumidajewicz Ludwik I.
Krupa Kazimierz I.   Zabierowski St. (popr. z fiz.)
Zabierowski Tadeusz I.

Klasa V.

<i>Banaś Józef</i>	Patrzyk Jan I.
Bodenstein Leib (popr. z nat.)	Pazucha Józef I.
Cebula Wład. (popr. z hist.)	Pion Adolf I.
Cieluch Jan ¹¹ / ₅ 1916.	Piotrowski Władysław I.
Dulębowski Stanisław I.	<i>Przesmycka Helena</i> *
Durkot Jan I.	Sadowicz Stefan I.
Einziger Herman	Sendecki Jan I.
Gawlicki Stanisław I.	Słowakiewicz Józef
Gebel Chaskel (popr. z nat.)	(popr. z matematyki)
Gyza Teodozy I.	Środulski Piotr ¹⁷ / ₅ 1916.
Gyza Włodzimierz I.	Środulski Władysław
<i>Janik Franciszek</i>	(popr. z niem.)
<i>Kijowska Władysława</i> *	Święch Klemens I.
Konopnicki Adam I.	Szczepanik Wojciech I.
Korzeń Michał I.	Szurek Władysław I.
Krajcovićówna Marya * I.	Tomasik Jan I.
Krysakowski Władysław I.	Walkowski Witold I.
Lityński Stanisław I.	Wesołowska Janina * I.
Łaskawski Jakób I.	Wędrychowicz Stanisław I.
<i>Mayerówna Marya</i> *	Woźniak Franciszek I.
Osikowicz Andrzej I.	Zimka Piotr ¹⁴ / ₃ 1916.

Klasa VI.

Bugno Ignacy I.	Piotrowski Maryan I.
Durkot Roman I.	Piotrowski Mieczysław
Farlik Franciszek I.	Przepióra Stanisław I.
Gajewski Leon I.	Pyla Józef
Gruszczyński Stanisław I.	<i>Rafa Piotr</i>
<i>Gumiński Henryk</i>	Różycki Karol I.
<i>Günsberg Markus</i>	Stankiewicz Mieczysław
<i>Hałgas Michał</i>	(popr. z matematyki)
Hock Tadeusz (popr. z pol.)	Świątkowski Józef I.
Karandyszowski Ignacy I.	Tumidajski Józef, popr. z nat.
Kerz Abraham I.	Wojtasiewicz Andrzej I.
<i>Leśniak Jan</i>	Wojtasiewicz Jan I.
Miklaszewski Mieczysław I.	Woźniak Franciszek I.
<i>Nożyński Kazimierz</i>	Żmigrodzki Alojzy I.

Klasa VII.

Bagnowski Zygmunt I.	Malinowski Jan I.
Burtowy Kazimierz I.	Miklaszewski Wilhelm I.
Durkot Stefan I.	Nożyński Leopold I.
Grądański Piotr I.	Obr Franciszek I.
Hałuszka Ignacy I.	Porwit Klemens ¹⁵ / ₂ 1916.
Kosiba Jan I.	Sulma Mieczysław I.
Kosibowicz Henryk *	Szufa Stanisław ¹³ / ₄ 1916.
Krysakowski Stan. ⁴ / ₆ 1916.	Tenerowicz Józef I.
Łozińska Amalia * I.	Walaszówna Janina * I.
Żegleń Stanisław * I.	

Klasa VIII.

Baran Mieczysław I.	Myśliwiec Piotr* popr. z mat.
Gawlicki Tomasz I.	Sadowicz Józef I.
Kijowski Edward I.	<i>Szczepeński Kazimierz</i>
Mochnacki Rodion I.	Wojnarski Stanisław I.
<i>Wojnarski Zbigniew.</i>	

XX. Wykaz książek,

których używać się będzie w roku szkolnym 1916/17.

Klasa I. Religia a) obrz. rzym. kat.: Wielki Katechizm religii katolickiej. Kraków 1910. K. 0'60. — b) obrz. gr. kat: Serednyj katechizm chryst. kat. rel. Lwów 1906. K. 0'80. *Język łaciński*: Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 6. i 7. Lwów 1907. i 1915. K. 1'—. T. Lewicki, Początki nauki języka łacińskiego. *Język polski*: Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911. K. 0'50. Reiter, Czytania polskie dla I. kl. z ilustr. Lwów 1910. K. 3'—. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 7. Lwów 1910. K. 2'40. *Geografia*: Eugeniusz Romer, Geografia. Wyd: 2. z atlasem. Lwów. 1908. K. 3'20. Atlas Kozena - Gustawicza

(większy). *Historia*: Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczystych. Lwów 1912. Wydanie 2. K. 2'50. *Matematyka*: Frank, Arytmetyka dla klasy I. i II. Lwów 1912. K. 2'40. R. Suppant-schtsich, Poglądowa nauka geometrii dla kl. I., przetłómaczył Hor-dyński. Lwów 1911. K. 1'—. *Historia naturalna*: Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. K. 3'60. Rostafiński, Botanika szkolna na klasy ni¿sze. Wyd. 6. Kraków 1907. K. 2'60.

Klasa II. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1910. K. 0'60. — b) obrz. gr. kat.: Srednyj katechizm chryst. katol. rel. Lwów 1906. K. 0'80. *Język łaciński*: Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Wyd. 6. i 7. Lwów 1907. i 1915. K. 1'—. Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy, oprac. przez Samolewicza. Wyd. 6. przygotował Frączkiewicz. K. 1'90. *Język polski*: Małeckie, Gramatyka języka polskiego, szkolna. Wyd. 11. Lwów 1911. K. 2'40. Reiter, Czytania polskie dla II. klasy. Lwów 1911. K. 3'40. *Język niemiecki*: German - Petelenz - Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. II. Wyd. 5. Lwów 1912. K. 2'80. *Geografia*: Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1911. K. 3'20. Atlas jak w kl. I. *Historia powszechna*: Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. Wyd. 4. Lwów 1912. K. 2'—. *Matematyka*: Frank, Arytmetyka dla kl. I. i II. Lwów 1912. K. 2'40. *Historia naturalna*: Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. K. 3'60. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas ni¿szych. Wyd. 6. Kraków 1907, K. 2'60.

Klasa III. *Religia* a) obrz. rzym. kat.: Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 1'40. Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. Wyd. 6. Lwów 1911. K. 1'70. b) obrz. gr. kat.: Toroński, Istorija biblijna staroho zawita. Wyd. 2. Lwów 1899. K. 2'—. Liturgika, Wyd. Kruźka katechytów. *Język łaciński*: Samolewicz - Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2'40. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. III. Wyd. 6. Lwów 1912. K. 1'80. Frączkiewicz, Czytanka łacińska na podstawie Korneliusza Neposa i Kurcyusza Rufusa, do użytku III. i IV. klasy szkół średnich. Lwów 1912. K. 2'30. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902.

K. 3·40. Winkowski-Taborski, Ćwiczenia greckie. Wyd. 3. Do nowego planu przystosował P. Passowicz. Lwów 1910. K. 3—.

Język polski: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wydanie 9—11. Lwów 1911. K. 2·40. Reiter, Czytania polskie dla III. klasy. Lwów 1912. K. 3·40. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1911. K. 2·80. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. i 4. Lwów 1911. K. 2·80. *Geografia*: Siwak, Geografia dla klasy II. i III. Lwów 1911. K. 3·20. *Historia powszechna*: Gebert i Gebertowa, Opowiadania z dziejów Monarchii austr.-węg. Lwów 1912. K. 2·50. *Matematyka*: Frank, Początki arytmetyki ogólnej i algebry dla kl. III. Lwów 1912. K. 1·50. Suppantschitsch, Zarys geometrii dla kl. III. przetłómaczył Hordyński. Lwów 1913. K. 1·70. *Fizyka*: Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla niższych klas szkół średnich. K. 3·20.

Klasa IV. *Religia a)* obrz. rzym. kat.: Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 1·70. *b)* obrz. gr. kat.: Toroński, Istorija biblijna nowoho zakona, Wyd. 1. i 2. Lwów 1901. K. 1·60. *Język łaciński*: Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2·40. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. IV. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2—. Caesar, Commentarii de bello Gallico. Wydał Terlikowski. Wyd. 4. Lwów 1912, K. 1·60. Krajewski, Czytanka łacińska dla kl. III., IV. i V. szkół średnich. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka jęz. greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3·40. Winkowski-Taborski, Ćwiczenia greckie dla kl. III. i IV. Wyd. 3. Do nowego planu przystosował P. Passowicz. Lwów 1910. K. 3. *Język polski*: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9—11. Lwów 1910. K. 2·40. Próchnicki - Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom IV. Lwów 1911. K. 3·60. *Język niemiecki*: German-Petelenz-Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla kl. IV. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 3—. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. i 4. Lwów 1911. K. 2·20. *Geografia*: Majerski, Geografia monarchii austr.-węg. Wyd. 6. Lwów 1912. K. 2·20. *Historia powszechna*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. K. 2·40. *Matematyka*: Frank: Arytmetyka i algebra dla klasy IV. i V. 1913. K. 3—. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla klasy IV. i V. Lwów 1911. K. 3·40, *Fizyka*: Żłobicki, Wiadomości z fi-

zyki dla kl. III. i IV. szkół średnich. Lwów 1913. K. 3·20. Duchowicz-Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. K. 2·80.

Klasa V. Religia a) obrz. rzym. kat.: Ks. Dr. Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. 2. Lwów 1906. K. 2— . b) obrz. gr. kat.: Toroński, Chryst. kat. dogmatyka fundamentalna. Wyd. 2. Lwów 1906. K. 2— . *Język łaciński*: Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2·40. Bednarski, Owidyusza pisma wybrane. Wiedeń-Lwów 1903. K. 2— . Caesar, jak w kl. IV.; Livius, Ab urbe condita libri. Wydał Majchrowicz. Lwów 1905. K. 2·50. *Język grecki*: Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3·40. Fiderer, Chrestomatyka z pism Xenofonta. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 2·40. Homer, Iliada. Wydanie Scheindlera - Sołtysika. Część I. K. 1·20. *Język polski*: Próchnicki-Wojciechowski. Wypisy polskie dla kl. V. Lwów 1811. K. 3·80. *Język niemiecki*: Ippoldt-Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil. Wyd. 3. Lwów 1912. K. 3·80. *Historia powszechna*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. Wyd. 7. Kraków 1911. K. 2·40. Cz. II. Wyd. 5. Kraków 1908. K. 2·40. *Geografia*: Pawłowski, Geografia dla klas wyższych szkół średnich. Cz. I. Lwów 1914. K. 2·30. *Matematyka*: Miłułowicz, Podręcznik Arytmetyki na klasę V. Lwów 1912. K. 1·50. Łomnicki, Geometria. Część I. i II. dla kl. IV. i V. Lwów 1911. K. 3·40. *Historia naturalna*: Wiśniowski, Zasady mineralogii i geologii. Wyd. 3. Lwów 1912. K. 3— . Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. 4. Kraków 1911. K. 3·20.

Klasa VI. Religia a) obrz. rzym. kat.: Ks. Dr. Sieniatycki, Dogmatyka szczegółowa. Wyd. 2. Lwów 1910. K. 2·20. b) obrz. gr. kat.: Toroński, Dogmatyka czastna. Wyd. 2. Lwów 1908. K. 2— . *Język łaciński*: Sołtysik, G. Sallustius: Bellum Jugurthinum. Lwów 1910. K. —·70. Cicero, In Catilinam. Wydanie Sołtysika. Lwów 1905. K. —·70. Rzepiński, Wybór poezji Wergilego. Lwów 1912. K. 1·70. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2·40. *Język grecki*: Homer, Iliada, Cz. I. Wydanie Scheindlera - Sołtysika. Lwów 1908. K. 1·20. Część II. Lwów 1909. K. 1·50. Terlikowski, Wybór z dziejów He-

rodota. Lwów 1900. K. 2.20. Plutarch, Żywoty Cyncerona i Demostenesa. Wydanie Nagórzańskiego. Lwów 1911. K. 2.20. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3.40. *Język polski*: Chrzanowski-Wojciechowski, Wiadomości z historii literatury polskiej do r. 1822. z wypisami, K. 3.50. *Język niemiecki*: Ippoldt - Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen, II. Teil. Wyd. 2. Lwów 1910. K. 3.60. *Geografia i historia powszechna*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część III. Kraków 1908. Wyd. 4. K. 2.80. *Matematyka*: Miłułowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. VI. K. 1.60. Łomnicki, Geometria. Część III. i IV. dla klasy VI., VII. i VIII. Lwów 1912. K. 3.80. Kranz, Logarytmy. Wydanie 2. Kraków 1912. K. 1.30. *Historia naturalna*: Nusbaum, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 2. Lwów 1912. K. 3.60.

Klasa VII. *Religia* a) obrz. rzymsk. kat.: Ks. Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 5. Kraków 1912. K. 2.20. b) obrz. gr. kat.: Doroczyński, Etyka. Lwów 1904. K. 2.—. *Język łaciński*: Bednarski, Cyncerona mowa za Archiaszem. Lwów 1905. K. 0.50. Szczepański, Wybór mów Cyncerona do użytku w gimnazyach polskich. Lwów 1913. K. 2.60. Terlikowski, Ciceronis de officiis libri tres. Lwów 1896. K. 1.60. Pliniusz Młodszy, Listy wybrane. Wydał F. Nagórzański. Lwów 1912. Rzepiński, Wybór poezji Wergilego. Lwów 1912. K. 1.70. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2.40. *Język grecki*: Homer, Odysea. Wydanie Jezienickiego. Lwów 1908. K. 3.—. Schmidt, Wybór mów Demostenesa. Lwów 1893. K. 1.40. Plato, Wybór pism. Opracował Jędrzejowski. Lwów 1912. K. 3.—. Sofokles, Filoktet. Opracował Dr. Jan Oko. *Język polski*: Tarnowski-Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 4. Lwów 1909. K. 3.30. Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1911. K. 3.60. *Język niemiecki*: Ippoldt - Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. III. Teil. Wyd. 2. Lwów 1911. K. 4.—. *Historia powszechna i geografia*: Zakrzewski, Historia powszechna. Część III. Wyd. 5. Kraków 1908. K. 2.80. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wydanie 4. Kraków 1910. K. 2.—. *Matematyka*: Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 4.50. Łomnicki. Geometria dla kl. VI., VII. i VIII. Lwów 1912.

K. 3·80. Kranz, Logarytmy. Wyd. 2.—. Kraków 1905. K. 1·30. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 2. Kraków 1905. K. 3·50. *Fizyka*: Kawecki - Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 4. Kraków 1906. K. 3·40. Tomaszewski, *Chemia*. Wyd. 4. Kraków 1912. brosz. K. 0·70. *Propedeutyka filozoficzna*: Nuckowski, Początki logiki ogólnej. 1903. K. 2.—.

Klasa VIII. Religia a) obrz. rzym. kat.: Ks. Gadowski, Zarys historii kościoła katolickiego. Wyd. 3. Tarnów 1911. K. 3.—
b) obrz. gr. kat.: Wapler - Stefanowycz, Istorija chryst. katol. cerkwy. Lwów 1903. K. 2·40. *Język łaciński*: Dolnicki, Wybór pism Horacego. K. 1·50. Staromiejski, Wybrane pisma hist. Tacyta. Lwów 1898. K. 2·20. Samolewicz - Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 9. Lwów 1909. K. 2·40. *Język grecki*: Homer, *Odyssea*. Wydanie Jezienickiego. Lwów 1908. K. 3.—. Platon, *Laches*. Wydanie Krala. Lwów 1905. K. 0·60. Platon, *Lysis*. Sofokles, *Antygona*. Wydanie Majchrowicza. Lwów 1889. K. 1.—. Ćwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. K. 3·40. *Język polski*: Tarnowski - Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wydanie 4. Lwów 1911. K. 3·60. *Język niemiecki*: Ippoldt, *Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen*. IV. Teil. Lwów 1909. K. 4.—. *Geografia i historia powszechna*: Głabiński - Finkel, Historia austriacko-węgierskiej monarchii i wiadomości polityczne i społeczne. Wyd. 3. i 4. Lwów 1910. i 1915. K. 2. i 2·50. *Matematyka*: Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 4. Lwów 1910. K. 3·60. Łomnicki, *Geometria dla klas VI., VII. i VIII.* Lwów 1912. K. 3·80. Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1911. K. 1·30. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Wyd. 1. i 2. Kraków 1905. K. 3·50. *Fizyka*: Kawecki-Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Wyd. 4. Kraków 1906. K. 3·40. *Propedeutyka filozoficzna*: Lindner - Kulczyński, Wykład psychologii. Wydanie 3. Kraków 1912. K. 2·20.

XXI. Ogłoszenie Dyrekcyi.

Egzamin wstępny do klasy I-szej odbędzie się przed wakacjami dnia 15. lipca, a po wakacjach dnia 1. września b. r. Kandydaci, chcący składać egzamin ten przed wakacjami, mają zgłosić się w kancelaryi Dyrekcyi zakładu w towarzystwie rodziców lub opiekunów dnia 14. lipca między godziną 9 — 12 przed południem i między 3 — 5 po południu i złożyć:

- a) metrykę chrztu lub urodzenia,
- b) świadectwo powtórnego szczepienia ospy,
- c) świadectwo szkoły ludowej, jeżeli uczeń do niej uczęszczał,
- d) kwotę 7 k. 20 h., tytułem wpisowego, datku na środki naukowe i na przybory do gier i zabaw,
- e) dobrowolny datek na fundusz wsparć dla biednych uczniów,
- f) kwotę 4 h. na papier do piśmiennej części egzaminu.

Rodzice lub opiekunowie ucznia, któremu komisya egzaminacyjna odmówi przyjęcia, mają się zgłosić do kancelaryi Dyrekcyi, która im zwróci kwotę 7 k. 20 h. jako też złożone dokumenty.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do klasy I.

- a) Z religii: wiadomości w zakresie wymogów 4-klasowych szkół ludowych.
- b) Z języka polskiego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnienie czytanych ustępów pod względem treści i związku myśli, opowiadanie treści, znajomość części mowy, odmiana imion i czasownika, znajomość zdania prostego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom, piśmienny rozbiór jednego zdania prostego z kilku zwykłemi określeniami. Zdanie to może być wzięte z dyktatu.
- c) Z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników i zaimków, odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyklejszych czasowników mocnych, zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku wykładowym.

d) Z rachunków: pisanie liczb do miliona włącznie, biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi, pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar i wag.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1916/17 odbędą się dnia 30. i 31. sierpnia od godziny 9—12. Późniejsze zgłoszenie się do zapisu będzie tylko wyjątkowo uwzględnione.

Wpis uczniów do klasy I-szej, którzy nie złożyli egzaminu wstępnego przed wakacjami, będzie miał tylko warunkowe znaczenie aż do dnia złożenia egzaminu. Rodzice ich lub opiekunowie tych uczniów muszą dopełnić tych samych warunków, jakie były wymagane przy zgłoszeniu ucznia do egzaminu wstępnego przed wakacjami.

Przy wpisie uczniów do klasy II.—VIII. uczniowie tutejsi mają przedłożyć świadectwo z poprzedniego roku szkolnego; uczniowie zaś z obcych zakładów mają przedłożyć: a) ostatnie świadectwo szkolne, zaopatrzone klauzulą odejścia, oraz wszystkie świadectwa z poprzedniej nauki gimnazjalnej, b) metrykę, c) świadectwo powtórnego szczepienia ospy.

Każdy uczeń jest obowiązany złożyć przy wpisie 2— kor. na zbiory naukowe, 1— kor. na gry i zabawy, tudzież datek dobrowolny na fundusz zapomogowy dla ubogich uczniów. Uczniowie nowo wstępujący do zakładu mają nadto złożyć takse wpisową 4 k. 20 h.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia 31. sierpnia (początek o godzinie 8 rano). Egzamin wstępny do klasy I-szej odbędzie się 1. września, a do II.—VIII. dnia 2. i 4. września.

Rok szkolny 1916/17 rozpocznie się dnia 3. września uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym o godzinie 8 rano, na którym wszyscy uczniowie zapisani mają być obecni. Dnia 4. września b. r. rozpocznie się nauka szkolna. W dniu tym mają wszyscy uczniowie wręczyć pp. Gospodarzom klas kartę wpisową w dwóch egzemplarzach.

Opłata szkolna na każde półrocze wynosi 30 kor. Uczniowie obowiązani do jej złożenia, mają ją uiścić w I. półroczu do 15. października, w II. półroczu do 15. marca.

Podania o uwolnienie od opłaty szkolnej, zaopatrzone w dokładne świadectwo ubóstwa i w świadectwo szkolne z poprzedniego roku szkolnego (względnie z ostatniego półrocza), mogą uczniowie publiczni wnosić za pośrednictwem Dyrekcji zakładu do Wysokiej

c. k. Rady szkolnej krajowej w I. półroczu do 20. września, w II. półroczu do 20. lutego. Uczniowie klasy I. są obowiązani złożyć opłatę szkolną za I. półrocze do 30. listopada. Mogą jednak uzyskać odroczenie tego terminu do końca I. półrocza, jeżeli w dwóch pierwszych miesiącach nauki szkolnej okażą dobre zachowanie się i przynajmniej dostateczny postęp we wszystkich przedmiotach nauki. Aby to odroczenie uzyskać, mają wnieść do 12. września podanie do Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej przez Dyrekcyę zakładu, dołączając do niego dokładne świadectwo ubóstwa. Jeżeli klasyfikacja za I. półrocze wypadnie pomyślnie, odroczenie staje się uwolnieniem; w przeciwnym razie muszą złożyć opłatę za I. półrocze przed dniem 3. lutego.

O postępach i zachowaniu się uczniów udzielać będzie Grono nauczycielskie informacyi rodzicom lub opiekunom oraz odpowiedzialnemu nadzorowi domowemu w dwutygodniowych odstępach czasu, w dniach i godzinach, które Dyrekcyja ogłosi w zakładzie na początku roku szkolnego. W ostatnich trzech tygodniach przed końcem każdego półrocza nie będzie się udzielać informacyi o postępach uczniów.

Uczniom zamiejscowym wolno mieszkać tylko pod nadzorem osób starszych i to takich, które będą się stosować ściśle do przepisów Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej, zawartych w „Regulaminie dla osób utrzymujących w swych domach uczniów szkół średnich“. W ten regulamin powinna zaopatrzyć się każda osoba utrzymująca studentów na stancyi i postępować w myśl jego postanowień.

Dyrekcyi zakładu i członkom grona nauczycielskiego służy prawo zwiedzania mieszkań uczniów.

W wypadkach rażącego zaniedbania obowiązków przez nadzór domowy lub zgubnego oddziaływania otoczenia na postępy i zachowanie się ucznia przysługuje Dyrekcyi zakładu prawo zażądać od rodziców (opiekuna), aby zmienili mieszkanie tegoż. W razie niezastosowania się do tego żądania ma Dyrekcyja prawo zabronić uczniowi dotychczasemu uczęszczać do zakładu.

Wyciąg z regulaminu

**dla osób, utrzymujących w swych domach uczniów
szkół średnich (R. S. K. 11781/98).**

§. 1.

Każda osoba, która przyjmuje ucznia na wikt i mieszkanie, bierze na siebie odpowiedzialność za dobry kierunek jego wychowania w duchu religijnym i moralnym, za jego pilność w wypełnianiu obowiązków szkolnych i za jego zdrowie, słowem przyjmuje w tym względzie na siebie obowiązki rodziców i staje się odpowiedzialnym nadzorcą ucznia.

§. 2.

Odpowiedzialny nadzorca winien czuwać nad tem, aby uczniowie chrześcijańscy wypełniali obowiązki religijne, aby odmawiali modlitwy z rana i wieczorem, aby uczęszczali do kościoła na Mszę świętą nie tylko wtedy, kiedy im szkoła nakazuje, ale zawsze, gdy jest po temu sposobność. Podobnie czuwać winni, aby uczniowie innych wyznań dopełniali swoich obowiązków religijnych.

§. 3.

Odpowiedzialny nadzorca winien poznać dokładnie przepisy szkolne, normujące zachowanie się uczniów w szkole i poza szkołą, i ze swej strony pilnie przestrzegać, aby uczniowie do nich się stosowali.

§. 4.

O wykroczeniach uczniów, którym zapobiedz nie może, winien nadzorca odpowiedzialny zawiadomić rodziców lub opiekuna ucznia, aby i oni wpływali na jego poprawę. Gdyby i to nie pomogło, powinien nadzorca odpowiedzialny zawiadomić o tem Dyrektora zakładu, ks. katechetę lub gospodarza klasy i szukać u nich rady i pomocy.

§. 6.

Odpowiedzialny nadzorca winien w dniach przez Dyrekcyę zakładu na to przeznaczonych udawać się do szkoły, aby dowiedzieć się o postępach uczniów i o ich zachowaniu się.

§. 11.

Nadzorca odpowiedzialny powinien czuwać nad tem, aby uczniowie przychodzili na czas do szkoły, a ze szkoły zaraz do domu powracali.

§. 13.

Chodzenie po ulicach w późniejszych godzinach wieczornych bez koniecznej potrzeby i bez należytego nadzoru jest uczniom wzbronione. Należy też baczenie nad tem czuwać, aby uczniowie nie dobierali sobie niewłaściwego dla nich lub szkodliwego towarzystwa.

§. 19.

Dyrektorowi zakładu, członkom grona nauczycielskiego i deputacyi szkolnej, a za wezwaniem odpowiedniej władzy i lekarzom, służy prawo zwiedzania w każdym czasie mieszkań uczniów. Odpowiedzialny nadzorca winien im dać wszelkie wyjaśnienia, których zażądata.

